

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (3469) 2016 SEPTEMBER – RUGSĖJO 27 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

DEMOKRATIŠKA...

Triukšmingas ir ilgas JAV prezidento rinkimų laikotarpis, lydimas retesnio piktų žodžių karo ir kitų negatyvų, kelia klausimą, ar jau ne laikas peržiūrėti šios šalies demokratiškumą?

Demokratija, demokratija – kur tik kas geresnio, tuoj priskiriama demokratijai. Taip jau paprastai manoma, kad demokratija kaip valdymo sistema yra kone tobulas dalykas. Štai laisvas žodis, laisvas iki kraštų gyvenimo būdas, renkamos valdžios, viskas atvira ir daugeliui žinoma... Išvada aiški – užtenka tarti žodį „demokratija“, ir jau suprantama, kad „gerai“. Aukščiausio lygio gerovė tampa demokratijos kūdikiu, ir tai beveik jau tobulybė. Deja, per ilgus šimtmečius šitaip ar panašiai mąstant, jokiai kritikai nebeturint vietos, lengvai įsibrauna ir ne visada geri dalykai – pastogę randa grupės, kurioms rūpi tik savi, siauri reikalai, ne valstybiniai. Rinkimai šitai atviriau atskleidžia, skelbiama tobulybė turi truputį nuošaly pabūti. Išlenda dažnai ir netikėti kovos būdai, kuriuos vadinti demokratiškais nebūtų teisinga. Tas žodžių karas su gausybe kaltinimų, grubių, grynai asmeninių susirėmimų, gausybe pažadų išsiplečia iki tokių priemonių, kad kandidatų, kuriuos anksčiau pažinojome, nebegalima atpažinti ir pagaliau nebežinome, ką renkame. Toje rinkiminėje kovoje didelį vaidmenį atlieka gerai apmokama reklama, turinti tradicinį ir svarbų poveikį plačioje visuomenėje. Milijoninės sumos investuojamos į reklamas, telkiami fondai. Susidaro įspūdis, kad renkame pinigus, o ne žmones. Negi tai demokratiška?

Fondų dydis ir svoris išduoda tikrovę, kad tuo paremta šios šalies demokratija, durstoma iš ne visai politiškai priimtinių dalykų. Peršasi kritika, kad demokratija, ta geroji valstybių valdymo sistema, praktiškai nėra visų žmonių, bet įrankis tam tikros dalies, kuri ir be rinkimų pakankamai išsikėlus ir visuomet įtakinga. Taigi ne visuomenė, ne kiekvienas pilietis atsakingai dalyvauja valstybės valdyme. Tai iš esmės ne demokratiška. Šiuose JAV prezidento rinkimuose atsirado griausmingų balsų, puolančių iškreiptą ir šališką demokratinę sistemą. Ar tai paliks kokią pėdsaką, matysime vėliau. Šiandien tik atviriau manoma, kad ir tos gerosios valdymo sistemos laikas nuo laiko turėtų būti atidžiau peržiūrimos, taikantis ir pagal laiko sroves. Teigiama, kad jau per dažnai ir per toli nukrypstama nuo demokratinų principų, o demokratijos vardu dangstomi įvairūs režimai. Atsimintina, kad ir Sovietų Sąjunga skelbėsi esanti demokratinė valstybe. Šiapus Atlanto laisvę tapatindami su demokratija labiausiai gina tvirtai ekonomiškai susitvarkę piliečiai. Dauguma jų balsuoja pagal savo asmeninius interesus ir remia tuos, kurie jiems stengiasi būti geri. Demokratiškiau būtų, jei per valdančiųjų rinkimus turtas liktų nuošaly. ČS

ŠIAME NUMERYJE

- Bratislavoje aptarta ES ateitis – 1, 3 psl.
- Šiluvos atlaiduose malda už kunigus ir išeivijos lietuvius – 2 psl.
- “Smagus” gyvenimas – 4, 5 psl.
- Pasaulio anykštėnų bendrija – 5 psl.
- Vasaros renginiai Punske ir Lietuvoje – 7, 9 psl.
- Indija III dalis – 8 psl.

Rudenėjančios Lietuvos gamta

D. Labučio ntrs. “Elta”

Bratislavoje aptarta ES ateitis

Rugsėjo 16 dieną Bratislavoje (Slovakija) Europos sąjungos valstybių vadovai surengė neformalų susitikimą, kuriame buvo aptartos svarbiausios bendrijos dabartinės problemos ir iššūkiai. Susitikime dalyvavo 27 valstybių atstovai, be planuojančios *Brexit* pasitraukimą iš ES D. Britanijos vadovės Elizabeth May. Susirinkusieji svarstė, kaip įveikti kilusius vidaus nesutarimus dėl ES ateities ir veiksmingiau spręsti kilusius migracijos, saugumo ir stringančios ekonomikos iššūkius. Susitikimo dalyviai sutiko, kad pačios bendrijos viduje susikaupė nemažai prieštaravimų, kuriuos būtina išsklaidyti. D. Tusk pripažino, kad būtinas atviras pokalbis apie esančias problemas, nes ES elitas yra atitrūkęs nuo žmonių ir jų tikrovės. Nesprendžiant problemų, nepasitikėjimas didės, tuo labiau, kad esamais sunkumais naudojasi populistinės jėgos, norinčios išardyti bendriją. Antieuropinės nuotaikos stiprėja Lenkijoje ir Vengrijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje

taip pat populiareesnės tampa antieuropinės partijos. Pasitarime nemažai dėmesio buvo skirta ES saugumo stiprinimo aptarimui. Prancūzija

bendrą gynybos planą. Lig šiol D.Britanija visus ES bendros gynybos planus vertino kritiškai, primindama, kad bet kokie ES bandymai steigti dar vieną karinį

Neformalaus Europos vadovų tarybos posėdžio Bratislavoje dalyviai: (iš k.) Europos vadovų tarybos prezidentas Donald Tusk, Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, Slovakijos ministeris pirmininkas Robert Fico ir Europos komisijos pirmininkas Jean-Claude Juncker
R. Dačkaus ntr. iš LR prezidente.lt

ir Vokietija, sudarančios ES karinės galios pagrindinę ašį, bando įtikinti likusias nares kurti bendras saugumo ir gynybos pajėgas. Dar prieš šį susitikimą abiejų valstybių vadovai parengė

darinį gali susilpninti NATO. Dar nebelikus prieštaraujančios D. Britanijos, Vokietija ir Prancūzija toliau įtikinėja bendro ES saugumo pajėgų būtinybe.

Nukelta į 3-ią psl.

Kreipimasis į visuomenę

Po kelių savaitių, spalio 9 d., iškilmingai paminėsime Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčios Vašingtono Nekaltojo Prasidėjimo Bazilikoje 50-ąjį pašventinimo jubiliejų. Raginame JAV ir Kanadoje gyvenančius lietuvius gausiai dalyvauti iškilmėse.

Vadovaujant J.E. Vyskupui Vincentui Brizgiui, ši koplyčia buvo įrengta 1966 m. Šiaurės Amerikos lietuviškų parapijų tikinčiųjų aukomis ir yra Lietuvos užsienio katalikų tvirto tikėjimo Dievo Motinos motiniška globa bei meilės savo gimtajam kraštui paminklas.

Šiluvos koplyčios Vašingtone 50-ųjų metų Jubiliejaus komitetas nusprendė šį auksinį koplyčios jubiliejų paminėti iškilmingomis padėkos Mišiomis Bazilikos didžiojoje šventovėje. Mišios prasidės 2v.p.p. Amerikos katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas, JE arkivysk. Joseph E. Kurtz mielai sutiko vadovauti Mišioms ir pasakyti pamokslą. Kartu su juo Mišias aukos iš Kauno atvykęs JE arkivysk. Lionginas Virbalas, SJ, ir naujai paskirtas popiežiaus nuncijus Vašingtone, JE arkivysk. Christophe Pierre. Keturi iškilūs chorai iš JAV ir Kanados – Čikagos “Dainava”, Klyvlando “Exultate”, Filadelfijos “Laisvė” ir Toronto “Volungė” – giedos lietuvių kompozitorių sukurtas giesmes.

Atvykusieji į Vašingtoną tą savaitgalį turės progos dalyvauti pokalbyje apie Šiluvos koplyčios istoriją ir meną (šeštadienį, spalio 8, 2 v.p.p., šalia Bazilikos esančiame Amerikos katalikų universitete) ir aplankyti parodą *Šiluvos koplyčia po 50 metų* Bazilikos Memorial Hall. Po Mišių sekmadienį, maždaug 3.30 v.p.p., vyks priėmimas Amerikos katalikų universitete. Išskyrus priėmimą, visi renginiai veltui – jokių bilietų nereikia. Bilietus į priėmimą iš anksto galima įsigyti per *Facebook*: Siluva50USA ir www.siluva50USA.org.

Esame labai dėkingi visiems pavieniams asmenims ir organizacijoms, kurie finansiškai mus remia ir sudaro sąlygas šį jubiliejų deramai atšvęsti. Tarp jų yra Lietuvių Fondas, Lietuvių katalikų misija Vašingtone, Lietuvių katalikų religinė šalpa, Lietuvos ambasada JAV ir fondas “Plėtra”. Mums tebėra labai reikalinga finansinė parama. Norintys prisidėti neapmokestinama auka kviečiami čekį rašyti “Lithuanian Catholic Religious Aid” vardu ir siųsti į tos organizacijos būstinę: 64-25 Perry Avenue, Maspeth, NY 11378-2441. Ant čekio pažymėti “Siluva Chapel Jubilee.”

Mus džiugina žinios, kad į Vašingtoną spalio 8-10 d.d. organizuojamos kelionės autobusais iš Čikagos, Klyvlando, Filadelfijos, Niujorko ir Toronto. Labai laukiame Jūsų visų, kad galėtumėme kartu padėkoti Šiluvos Marijai ir jos Sūnui ir pagerbti mūsų pirmtakus, kurie savo aukomis ir tvirtu tikėjimu įgalino Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčios steigimą.

Iki greito pasimatymo!

Pagarbiai Kristuje,

Viktoras Nakas,

Šiluvos koplyčios Vašingtone
50-mečio jubiliejaus komiteto pirmininkas

Prelatas Edmundas Putrimas,

Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas
užsienio lietuviams katalikams

Šiluvos atlaiduose malda už kunigus ir išeivijos lietuvius

Šiluvos piligrimų ir atlaidų dalyvių eiseną

Rugsėjo 7-15 d.d. Šiluvoje kaip ir kasmet vyko Švč. Mergelės Marijos Gimimo didieji atlaidai. Kasmet Šiluvoje apsilanko per 100 tūkst. piligrimų iš Lietuvos bei įvairiausių pasaulio kampelių. Rugsėjo 14-ąją, Bažnyčiai švenčiant Šventojo Kryžiaus Išaukštinimą, Šiluvos atlaiduose Dievo Motinos užtarimo ir globos melsta kunigų tarnystei ir liudijimui, jų ištikimybei savo pašaukimui, Lietuvos seminarijų auklėtiniams ir ugdytojams, dėkota už Kunigystės sakramentu gaunamas malones, melsta Dievo gailingumo žmonėms. Pagrindinėse pamaldose aikštėje buvo meldžiamasi už kunigus ir drauge su kunigais – iškilmingoje Eucharistijoje dalyvavo bemaž 110 Kauno arkivyskupijos bei kitų vyskupijų kunigų, taip pat kunigų, dirbančių Europos šalyse. Šių užsienio lietuvių sielovada tarnaujančių kunigų malda Šiluvoje buvo rugsėjo 12-14 d.d. Lietuvoje vykstančio jų suvažiavimo programos dalis. Su patarnaujančiais klausyklose ir prie altoriaus Šiluvoje tądien apsilankė daugiau kaip 150 kunigų. Šiluvoje taip pat apsilankė, drauge pagrindinę Eucharistiją šventė Latvijos, Lenkijos, Gudijos vyskupai. Šilinių atlaiduose šią dieną maldoje minėti ir lietuviai, pasklidę po pasaulį, svečiose šalyse laikinai dirbantys ar jau kuriantys jose savo gyvenimą, seniai gyvenantys išeivijoje, nublokšti ten karų, okupacijų. Už mūsų tautiečius, gyvenančius ne Lietuvoje, jų šeimas buvo meldžiamasi vakaro Mišiose. Katecheze susirinkusius aikštėje Eucharistijai rengė t. Aldonas Gudaitis, SJ, jis pabrėžė simbolinį ryšį tarp kunigų ir svetur gyvenančių lietuvių. Kunigai jiems patarnauja, o daugelis lietuvių savo bendruomenėse supranta, jog jiems reikia Dievo ir sakramentų, stengiasi, kad vaikai pažintų Jėzų. Kviesdamas visus melstis už kunigus, t. Gudaitis dėkojo, kad atleidžia kunigams jų klaidas, kvietė nepamiršti ir klierikų – nauji kandidatai Lietuvos seminarijose yra ženklas, jog Viešpats rūpinasi savo tauta. Iškilmingos

Eucharistijos pradžioje Šiluvos ir Lietuvos svečius – kaimyninių šalių vyskopus, taip pat Vilniaus ir Lietuvos stačiatikių arkivyskupą Inokentijų, savo pagalbininkus arkivyskupijos vyskopus, Kauno arkivyskupijos bei Lietuvos kunigus, Vilniaus kunigų seminarijos bendruomenę, jaunimo chorą, visus piligrimus iš pačių įvairiausių Lietuvos vietų, ypač į Šiluvą atvykusius ir jungtis tarp didžiųjų Marijos šventovių nutiesusias Krekenavos ir Pivašiūnų maldininkų grupes sveikino liturgijai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas. Eucharistiją atnašavo Minsko ir Mogiliovo arkivyskupas Tadas Kondrusevičius, Rygos arkivyskupas Zbignevas Stankevičius, Liepojos vyskupas Viktoras Stulpinas, Elko vyskupas pagalbininkas Romualdas Kaminskis, Lomžos vyskupas pagalbininkas Tadeušas Bronakovskis, Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, LVK ryšių su Lenkijos vyskupų konferencija tarybos pirmininkas vyskupas Rimantas Norvila, šios Tarybos narys Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, Telšių vyskupas Jonas Boruta, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas, LVK delegatas užsienio lietuvių sielovada prel. Edmundas Putrimas, Lenkijos marijonų provincijolas kun. Pavelas Naumovičius, MIC, bei visi dalyvavę kunigai. Eucharistijos pabaigoje žodį taręs LVK delegatas užsienio lietuvių sielovada prel. E. Putrimas dėkojo LVK už jos rūpestį ir skiriamus kunigus tarnauti lietuviams svetur, kad tėvynainiai galėtų irgi vienytis su Kristumi per teikiamus patarnavimus. Kunigai prisideda naikinant tarp lietuvių svetur vien asmeninių interesų puoselėjimo, išnaudojimo, reketaavimo apraiškas. “Mes, išeivijoje gyvenantys, irgi turime dėti pastangų, kad subrandintume pašaukimą savo bendruomenėse”, – sakė prel. E. Putrimas ir ragino prašyti Mergelės Marijos pagalbos visuose reikaluose.

Parengta pagal Bernardinai.lt

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, **\$125** – rėmėjo, **\$165** – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, **redaktorės pad.** – Rima Žemaitytė-De Iuliis, **maketuotoja** – Akvilė Minkevičienė, **administratorė** – Aušra Trussow. Tinklalapis www.tevzib.com – **redaktorė** Andrea Benotaitė

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

Canada

Bratislavoje aptarta ES ateitis

Atkelta iš 1-o psl.

Tokią galimybę pirmosios pasiūlė vadinamosios Vyšegrado valstybės – Lenkija, Slovakija, Vengrija ir Čekija, kurias labai stipriai palietė pabėgėlių antplūdis, nes jos tapo tarpinių punktu bėgliams, ieškantiems kelio į turtingesnes valstybes – Vokietiją, Austriją, Švediją. Šią mintį palaiko ir Lietuvoje viešėjusi Vokietijos gynybos ministerė Ursula von der Leyen. EK pirmininkas J-C. Juncker kiek anksčiau jau pasiūlė iki 2017 metų birželio patvirtinti bendros ES būsimos vadovietės ir jungtinių pajėgų kūrimo planą. Tačiau kitų valstybių vadovai jam pritarti neskuba. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė jau anksčiau pasisakė prieš naujo karinio darinio kūrimą, nes iš tiesų susilpnintų NATO, kuris tebėra didžiausia saugumo garantija Lietuvai ir kitoms R.Europos valstybėms. Prezidentė tvirtina, kad ES narės gali stiprinti savo kariuomenių bendradarbiavimą visose srityse, tačiau neturėtų kurti naujų karinių struktūrų. Tad pasitarime konkrečių sprendimų apie tai, koks būtų ES naujo karinio vieneto santykis su, kokia būtų pajėgų vadovybė ir koks jos įgaliojimų laukas ir t.t., nepriimta. Pirminis pasiūlymas paliktas tolimesniam svarstymui. Kita svarbi tema –

pabėgėlių antplūdis ir jų atnešami sunkumai, dažnėjantys terorizmo veiksmai Europoje. Tai labiausiai bendrijos nares priešinanti tema. Kai kurių Rytų Europos valstybių vadovai išsakė priekaištus Vokietijos kanclerei A.Merkel, be jokių išlygų atvėrusiai duris pabėgėlių srautui. Tai sukėlė didelį nesaugumo jausmą Europos gyventojams. Bendrijoje taip pat ryškėja nesutarimai ir dėl ekonomikos. Triskart nuo finansinio žlugimo gelbėta Graikija buvo sukvietusi į Atėnus pietinių valstybių centro ir centro kairiosios pakraipos vadovus, kurie drauge paragino kolegas iš šiaurinių valstybių prisiimti daugiau naštos sprendžiant migrantų krizę ir sušvelninti nuostatas dėl taupymo.

Priimtoje deklaracijoje Bratislavos susitikimo dalyviai įsipareigojo artimiausiu metu ES piliečiams pateikti patrauklios ir visiems pasitikėjimą keliančios ES ateities planą, buvo nutarta nusiųsti į Bulgariją apsaugos būrius, kurie Turkijos pasienyje sulaikytų pabėgėlių srautą.

Bratislavoje pradėti svarstymai apie ES ateitį bus pratęsti dar šiemet gruodžio mėnesį Maltoje ir 2017 metų kovo mėnesį vyksiančiame susitikime Romoje, kai bus minimos pasirašytos ES steigimo sutarties simbolinės 60-osios metinės.

Parengta pagal Lietuvos spaudą

Florencijoje Lietuvos vardo gatvė

Italijos mieste Florencijoje rugsėjo 18 dieną atidaryta Lietuvos vardo gatvė. Sveikindama šventės dalyvius, Lietuvos ambasadorė Italijoje Jolanta Balčiūnienė džiaugėsi, kad Lietuvos gatvė atsirado tokia istoriškai ir kultūriškai svarbiame mieste ir pažymėjo, jog tai – vieningos šiandieninės Europos simbolis bei stiprių Lietuvos ir Florencijos istorinių ryšių atspindys. Atidarymo renginyje pasirodė Florencijos miesto vėliavnešys, Raudonojo Kryžiaus pučiamųjų orkestras atliko Lietuvos ir Italijos valstybinius himnus. Iškilmingoje inauguracijos ceremonijoje taip pat dalyvavo Lietuvos garbės konsulas Florencijoje Enrico Palasciano ir aukščiausi Florencijos miesto administracijos pareigūnai.

Rugsėjo 17 dieną, minint 25-ąsias Lietuvos

pripažinimo nepriklausoma valstybe ir įstojimo į JTO metines, vyko garbės konsulo E. Palasciano organizuotas Lietuvos atstovų susitikimas su Florencijos miesto politikos, kultūros ir verslo atstovais ir Florencijos lietuvių bendruomene.

Lietuvos vardas buvo suteiktas gatvei, esančiai Europos rajone, prie Prancūzijos aikštės. Iki šiol gatvė, kurios atkarpa suteiktas Lietuvos vardas, vadinosi Sovietų Sąjungos gatve. Šių metų birželį Lietuvos vardas buvo suteiktas vienai iš Palermo aikščių. Mūsų šalies vardo aikščių ar gatvių galima rasti ir kituose Italijos miestuose – Romoje, Olbijoje, Riminije, Grosete, Londžiane (Longiano), Bati-paljoje.

URM inf. ir ntr.

Florencijos lietuviai ir miesto atstovai Lietuvos gatvės vardynose

Žinios iš Lietuvos

STAIGI NETEKTIS

Leonidas Donskis
(1962- 2016)

Rugsėjo 21-osios rytą nuo širdies smūgio mirė filosofas prof. Leonidas Donskis. Jam buvo 54-eri metai. Profesorius buvo ilgametis Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) dėstytojas, publicistas, kurį laiką dirbo televizijoje, vieną terminą buvo išrinktas Europos parlamento nariu. Pastaraisiais metais savo darbuose prof. Leonidas Donskis nuodugniai nagrinėjo Rytų Europos politinių idėjų istoriją, politiką ir literatūrą, kultūros ir literatūros filosofiją, prisidėjo prie Lietuvos ir pasaulio politinės ir filosofinės minties puoselėjimo. Tarp reikšmingiausių jo paskutinių

knygų – *Didžioji Europa: Esė apie Europos sielą, Optimizmo paieškos pesimizmo amžiuje: Rytų Europos nuojautos ir pranašystės* (su Tomu Venclova), *Užmaršties amžiaus siužetai*, *Mažoji Europa: esteto žemėlapis*, *Liquid Evil: Living with TINA*, *Moral Blindness: the Loss of Sensitivity in Liquid Modernity* (su Zygmuntu Baumanu). Už nuolatinį darbą Lietuvos kultūros ir meno baruose, už straipsnius, esė ir knygas aktualiomis temomis ir drauge už Lietuvos vardo garsinimą savo darbais užsienyje bei kitus nuopelnus, Leonidas Donskis buvo apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi, Olandijos Oraniečių-Nasau Ordino Komandoro kryžiumi. 2013 metais M. K. Čiurlionio fondas ir Suomijos ambasada Vilniuje jam suteikė Šviesuolio titulą ir apdovanojimą už draugystės tarp Lietuvos ir Suomijos stiprinimą. Kaune atidarius Suomijos garbės konsulatą, prof. Leonidas Donskis tapo jo garbės konsulu.

APDOVANOJIMAS V. LANDSBERGIUI

Lietuvos vadovas profesorius Vytautas Landsbergis įvertintas aukščiausiu Prancūzijos apdovanojimu. Prancūzijos prezidento Francois Hollande sprendimu V. Landsbergis pagerbtas Garbės Legiono ordino Didžiojo Kryžiumi. „Aukščiausio laipsnio Prancūzijos apdovanojimas žymi profesoriaus Vytauto Landsbergio ypatingus ir istorinius nuopelnus tarnaujant Laisvei ir Europai, kuriai Lietuva buvo sugrąžinta jo dėka“, – teigia Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Philippe Jean-taud. Iki šiol teikiamus Garbės Legiono ordino apdovanojimus 1802 metais įsteigė imperatorius Napoleonas. V.Landsbergis

anksčiau (1997 metais) buvo apdovanotas Prancūzijos Garbės Legiono II laipsnio ordinu. Jis taip pat yra pelnęs dešimtis kitų šalių apdovanojimų ir premijų, tarp Lietuvoje jam skirtų apdovanojimų – Vytauto Didžiojo ordinas su aukso grandine (2003), Vyčio Kryžiaus ordino Didysis kryžius (2012). V. Landsbergis 1990-aisiais vadovavo Aukščiausiosios Tarybos sesijai, priėmusiai Kovo 11-osios aktą, kuriuo atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Per ateinančius dvejus metus V. Landsbergio vadovaujama Lietuva atlaikė Maskvos spaudimą ir įtvirtino valstybingumą.

BALTŲ VIENYBĖS ŠVENTĖ LIEPOJOJE

Liepojos promenadoje šventės atidaryme iškilmėje dalyvius sveikino Lietuvos ir Latvijos parlamentų pirmininkės, Liepojos miesto meras. Šventinę muzikinę akimirką, akompanuojant Palangos pučiamųjų orkestrui, svečiams dovanojo Lietuvos ir Latvijos diplomatai kartu su Liepojos choru „Intis“. Renginyje taip pat dalyvavo Lietuvos ir Latvijos tarpparlamentinių ryšių grupių nariai, abiejų šalių ambasadoriai, Kultūros ministerijų ir kitų valstybės institucijų, pasienio savivaldybių, nevyriausybinių organizacijų atstovai, abiejų šalių visuomenės. Baltų vienybės dienai pažymėti Liepojoje surengta įvairi kultūrinė programa: Liepojos „Didžiojo gintaro“ koncertų salėje koncer-

tavo abiejų valstybių folkloro kolektyvai, vyko tradicinė amatų, tautodailės bei kulinarinio paveldo mugė, veikė šiuolaikinės tapybos darbų ir fotografijos parodos, filmų „Vėjų žemė“ ir animacinio filmo „Aukso žirgas“ peržiūra, Baltų skaitinių valandos ir kt. Renginio organizatoriai – abiejų šalių Užsienio reikalų ministerijos, diplomatinės atstovybės Rygoje ir Vilniuje, Liepojos savivaldybė, Latvijos aplinkos apsaugos ir regioninės plėtros ministerija. Lietuviai ir latviai – vieninteliai senųjų baltų palikuonys. Lietuvius ir latvius sieja etninio giminingumo jausmas, bendros kultūrinių tradicijų šaknys, XX šimtmečio istorinė patirtis, regioninė, Europos sąjungos ir NATO partnerystė.

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

“Smagus” gyvenimas

Edvardas ŠIUGŽDA

Jau prasidėjo oficialus rinkimų šurmulys – partijų sąrašų pradžioje esantys kandidatai, tarsi pasaulio išminčiai gebantys išspręsti visas susikaupusias problemas, rodo savo genialumą ir ryžtą gelbėti Lietuvos piliečius, liejasi jų pažadai sustabdyti kainų kilimą, didinti minimalią mėnesinę algą (iš kieno kišenės?), mažinti mokesčius, padėti verslui, didinti darbo vietų skaičių, mažinti emigracijos mastus, apskritai, atvesti Lietuvą į pirmaujančias pasaulio valstybes, sukurti joje tokias gyvenimo sąlygas kaip Airijoje, padaryti iš Lietuvos *Baltijos tigrą*. Tai jau buvo žadėta prieš ketverius ar net aštuonerius metus. Apie Seimo rinkimų pažadus dar daug teks pakalbėti, tad šį kartą žvilgsnį nukreipkime ir į kitus ne mažiau svarbius klausimus, kurie mūsų politikams atveria „smagų“ gyvenimą.

Taigi, dar gerokai iki rinkimų karšligei prasidedant, politikai, kaip save įvardina į Seimą urmu traukiantys valdžios pinigų skonį norintys pajusti asmenys, parodė, kad jie nemiegojo net ir vasarą, pasidarę sau ilgai trunkančias atostogas ir netgi ne vienas, o dvejas (nors įstatymas to neleidžia daryti), bet sunkiai, „be jokio atilsio“ triūsė. Tad vasarą pakvipo įvairiausiais skandalais. Nespėjo atslūgti pirmasis, dar pavasarį prasidėjęs Eligijaus Masiulio, įtariamo daugiau kaip 100,000 eurų kyšio paėmimu, skandalas, kai išgarsintos politinės korupcijos veiką vykdęs kitas „politikas“ liberalas Gintaras Steponavičius irgi paskui savo „šefą“ išėjo iš Seimo. Paskiau nuskambėjo su koldūnų gamintoju „Judex“ susijusio ir šią užsieniečius nuodijančią bendrovę vis ginančio ir jos švarumo kontrolę uoliai vykdančio, nuolatinio Seimo sėdėtojo Petro Gražulio, aršiai puolamo, kaip jis be perstojo tikina, Prezidentės, ir jo „garbės žodžių“ sąžiningiausiu valstybėje vyru įvardinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus Jono Miliaus skandalas. Nespėjus galutinai išaiškėti šiam skandalui, prasidėjo žemės ūkio ministerės Virginijos Baltraitienės skandalas, tiksliau, net du ar trys – sunku darosi juos suskaičiuoti. Pasirodo, ministerė ne veltui gynė tarnybos direktorių – juk reikėjo sulaukti gražių medžioklės Panevėžio rajone ir po jos sekusios vakarienės su Latvijos ministrių ir verslininkais rezultatų. Tokiu dvigubu ar trigubu skandalu labai apsidžiaugę konservatoriai, sulaukę preteksto vėl paklibinti seniai jau klibančią valdančiąją koaliciją. Ir tas „klibinimas“ vyksta visai neblogai – tiek naujasis konservatorių vadas Gabrielius Landsbergis, tiek visa frakcija jau delnais ploja, kad ministerės dienos suskaičiuotos. O šią savaitę tarsi iš naujų kariškų haubicų driokstelėjo dar smagesnis skandalas, parodęs, kad ir Krašto apsaugos ministerija neapsaugota nuo jų – paaiškėjo, kad kariuomenei pirkti tokie „prabangūs“ lauko virtuvės instrumentai, kaip šaukštai, peiliai, šakutės ir net palapinės, kainomis pranoksta net garsiojo Ukrainos „prezidento“ Viktoro Janukovyčiaus išlaidas savo rūmams. Tad tokioje „gražaus gyvenimo“ aplinkoje gyvenant kaipgi galima įsivaizduoti mūsų politikus naujokus, kai jie, atėję į naująjį Seimą, bus apsupti senųjų Seimo išminčių, gebančių ne tik pamokyti juos „politikos“ meno subtilybių, bet ir korupcijos paslapčių. Juk kažkada į Seimą atėjęs E. Masiulis

atrodė toks nuoširdus, toks skaidrus ir švarus, jog norėjosi net prie žaizdos dėti. Taip mūsų politikams pergalingai besigalynėjant tarpusavyje, tokiu būdu vystant „tikrąją“ politiką, žiniasklaida šiomis dienomis pompastiškai perduodavo žinias, interviu, reportažus, svarstymus, o paprasčiausiai propagandą apie „pasaulinį saskrydį“ Molėtuose, primenant, kaip lietuviai (molėtiškiai) žudė ir naikino žydus. Klausantis tų triukšmingų iš viso pasaulio į saskrydį suvažiavusiųjų aiškinimų, vis dėlto verta pagalvoti, kam naudingas tas nuteikimas prieš lietuvius, kaip vykdžiusius holokaustą prieš savo bendrapiliečius, ilgai gyvenančius su mumis. Juk turėtų būti visiems mūsų kiršintojams aišku, kad ne Lietuva vykdė tuos nusikaltimus (lygiai taip pat kaip ir sovietinius nusikaltimus 1941-1940 metais), nes mūsų valstybė buvo okupuota vokiečių nacių (paskiau – rusų bolševikų), o svetimai okupacinei valdžiai verčiant, aišku, kai kada būta talkininkų iš lietuvių, lenkų, rusų ar net žydų pusės.

Todėl dabar, kai šiomis dienomis plačiai kalbama, kad lietuviai nei iš šio, nei iš to tarsi paklaikę pradėjo kankinti, karti, šaudyti, mušti, naikinti savo kaimynus žydus, logiška yra kelti klausimą: kodėl įvyko tokia tautos metamorfozė, kodėl ji tapo taip psichiškai nepaaiškinama savo veiksmais? Ar tauta pamišo, kad pradėjo žudyti žydus, su kuriais net 500 metų taikiai sugyveno? O gal ir žydai, bent dalis jų, turėtų prisiimti dalį kaltės, kad tauta taip pasikeitė? O gal kas prie tokio pašėlimo tada privedė? Per visus tuos beveik dvi savaites besitęsčius netolerantiškus kaltinimus galima buvo tiksliai, be užuolankų paaiškinti, kad, pavyzdžiui, net trys iš penkių Kaune atminimo akmenimis įamžintų žydų – bendrapiliečių – sunaikinti tikrai buvo ne Lietuvoje, o Vokietijos ir okupuotos Lenkijos lageriuose, bet primygtinai teigiama, kad sunaikinti Lietuvoje „savo kaimynų rankomis“. Tad turime žinoti tiesą: tikrai tie 90% Lietuvos žydų buvo naikinami ne tik Lietuvoje ir „lietuvių nacionalistų“ rankomis – dauguma jų buvo išvežta į Dachau, Štuthofą ir kitas naikinimo stovyklas ir ten mirė ar buvo nužudyti. Neišgirdome jokio žiniasklaidos priminimo, kad žydus į Sibirą trėmė ir naikino ir Rusijos bolševikai enkavedistai, kurių daugumą sudarė rusai, žydai, ukrainiečiai ar net lietuviai, niekas nepriminė, kiek žydų buvo nukankinta Rusijos lageriuose ir kalėjimuose. Nebuvo priminta, kiek jų, dirbančių NKVD, kankino lietuvius tiek 1940-1941, tiek 1944-1953 ir vėlesniais metais. Nebuvo suskaičiuota, kiek buvo lietuvių – žydų gelbėtojų. O jų buvo arti 1,000, ir visi jie rizikavo savo ir artimųjų gyvybe, nes pagal nacių karo įstatymus bet koks žydų gelbėjimas buvo baudžiamas mirtimi. Galima būtų pasidomėti, kiek žydų išgelbėjo lietuviai iš NKVD nagų. Lietuvių gelbėtojų buvo daug, o kiek buvo žydų, gelbėjusių lietuvius iš enkavedistų nasrų? Kažkaip nesigirdėjo ir nesigirdi tokių faktų. Priešingai, net vyskupą Vincentą Borisevičių, gelbėjusį žydus, žiaurūs enkavedistai nuteisė sušaudyti, ir nė vienas iš jų, net ir būdami žydų tautybės, nepadėjo jam. Beje, lietuvių enkavedistų, gelbėjusių lietuvius patriotus, buvo ne vienas. Kai kurie jų netgi paaukojo savo gyvybes.

Kai sakoma, jog žydų genocidą reikia minėti dėl to, kad „tai nepasikartotų“, sudaroma sąmoninga aliuzija, lyg Lie-

Panevėžio J. Tilvyčio gatvės grindinyje įrengti pirmi Lietuvoje atminimo ženklai holokausto metu nukentėjusiems romams

tuvoje kažkas „vėl“ rengiasi naikinti žydus. O gal naikinti ir kitus, pavyzdžiui, romus (čigonus), rusus, lenkus, ukrainiečius. Beje, net ir po Sausio 13-osios agresijos metu niekas tikrai nebandė ir neragino naikinti rusų, nenukentėjo nė viena sovietų kariškių šeima – ar tai būtų rusai, ukrainiečiai ar žydai. Tiesa, tada Maskvoje piktybiškai buvo skleidžiami gandai esą Lietuvoje žudė rusus, esą buvo net išžudytas vienas rusų autobusas, skambėjo ir kitokios nesąmonės. Todėl kalbant ir skleidžiant visokius gąsdinimus apie lietuvių agresiją, verta pagalvoti, kam visi tokie kaltės ieškojimai ir kitokie melai yra naudingi.

Beje, pasaulinio Molėtų saskrydžio organizatorius Marius Ivaškevičius prisipažįsta, kad jam, Molėtuose gimusiam ir gyvenusiam, tik neseniai, sulaukus 40-ies, tapo žinoma apie žydų žudynes ir jam „pasidarė aiškus“ lietuviams privalomas skausmas dėl jų naikintų bendrapiliečių žydų (netgi Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkę Fainą Kukliansky toks faktas apie vėlai sužinotas seniai jau žinomas tiesas papiktino). Išties verta paklausti, kodėl garbusis rašytojas, jau prieš beveik dešimt metų smulkiai aiškinęs Lietuvos partizanų veiklos peripetijas (iš tiesų, „kūrybiškai“ jas išgalvojęs), taip ilgai nežinojo apie bendrapiliečių naikinimą. Juk jo gerbiama ir vertinama Rūta Vanagaitė, kalbėdama apie lietuvių nusikaltimus bendrapiliečiams, ne tik pateikė senus iš KGB brūzgynų surašytus „dokumentus“, bet ir teigė, kad Lietuvoje yra daug istorikų darbų, iš kurių galima daug ką sužinoti. O štai fotografas Antanas Sutkus kartu su „ne žydu“ M. Ivaškevičiumi pasisakydamas per LRT radiją, „aiškino“, kaip nacius „laimino“ popiežius (reikia suprasti, kad Pijus XII) ir dar išdrįso priimti tokį „nusikaltėlių“ ar „nepadorų žmogų“, „pabėgusį nuo Tarybų Lietuvos teisėto keršto“, kaip Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininką prelatą Mykolą Krupavičių. Taip paskleidžiamas dvigubas melas nubanguoja radijo bangomis, lyg mes gyventume sovietinės okupacijos sąlygomis. O per pasaulį vilnija to paties fotografo kilnojama paroda apie holokaustą Lietuvoje patyrusius žydus, vėl garsinant Lietuvą kaip „žydšaudžių kraštą“. Bet gal ir neverta piktintis giliai įsišaknijusiomis šio fotografo nuostatomis – juk jam sovietiniais laikais buvo „suteikta galimybė“ prižiūrėti prancūzus filosofus, atvykusius į Lietuvą, tad argi jis neturi teisės pasmerkti net „nusikaltimų bendrininkę“ – Katalikų Bažnyčią? Taip kuriama nepriklausoma Lietuva, taip pažeidžiama jos Konstitucija, kuria draudžiama persekiojimas dėl tikėjimo ir ginamas nekaltumo prezumpcijos

principas.

Per įvairius kanalus skleidžiamuose pasisakymuose ar rašiniuose net nekeliamas klausimas, kas nužudė ir kaip atsitiko, kad tauta pradėjo „pamišėliškai“ naikinti savo bendrapiliečius. Atsakoma tiesmukiškai: žydai Molėtuose (Telšiuose, Šeduvoje, Kaune, etc.) „savo kaimynų rankomis buvo šaudomi ir metami į duobes“ (Andrius Tapinas). Ir tik tą pirmadienį, rugpjūčio 29-ąją, autorius matė Molėtuose (Kaune, Šeduvoje, etc.) „tokią minią, iš lėto plaukiančią pagrindine miesto gatve“, kuria prieš 75 metus į mirtį buvo varomi „mūsų Valstybės piliečiai“. Tarsi nebūtų Sąjūdžio mitingų, gausių protesto prieš Lietuvos okupaciją ir plėšimą nukreiptų žygių, akcijų, tarsi nebūtų mūsų bendrapiliečių – lietuvių, lenkų, rusų, žydų – išsilaisvinimo kovos. Kažkaip lengvai užmarščiai nurašoma mūsų pasididžiavimo verta kova, mūsų aukos, o minimi tik Molėtuose, Šiauliuose ar Šeduvoje inicijuoti saskrydžiai, pasaulyje garsinantys Lietuvą kaip žydšaudžių kraštą. A. Tapinas ar kiti trubadūrai neprisiminė tokių pat „mūsų Valstybės piliečių“ lietuvių, gaudytų, šaudytų, kankintų, tremtų irgi prieš 75 metus, tik mėnesį anksčiau, o paskiau vėlgi pakartojant tą „praktiką“ po ketverių metų, vėl sugrįžus „išva-duotojams“. Kodėl mūsų tautiečiai padaromi kaip antrarūšiai, kodėl jų auka pamirštama beveik visuose televizijos kanaluose, visuose tuose graudžiuose verksmuose apie „žydšaudžių kraštą“? Taip ir skaldomi, priešinami, niekinami ir kiršinami piliečiai, visi mūsų gražiosios Lietuvos bendrapiliečiai.

Tai buvo prieš 75 metus, ir vanagai-tėms, valatkoms, kanovičiams, sutkams ar tapinams nereikėtų teisti Lietuvos, kurios tada nebuvo – ji buvo okupantų gniaužtuose. Trubadūrams reikėtų bent kiek pasiaiškinti aplinkybes, kuriomis skausmo ir kančios išvargintoje tautoje vyko žudynės ar pogromai, skatinami svetimų kariaunų ar žvalgybų. Anot garbingo liudininko, gyvenusio Tryškiuose, 1940 metų birželį ne tiek jidiš, kiek rusų kalba buvo dainuojamos džiaugsmo dainos ir net buvo bučiuojami raitų okupantų arkliai. Gal kaip atsakas į tuos okupantų sveikinimus ir kylančias grėsmes, atsiliepiant į Rainių kankinių kančias ir kilo tas tautos pamišimas, nors tai niekaip nepateisintume tiek krikščionišku, tiek bendražmogišku požiūriu. Ypatingomis sąlygomis paveikti streso dėl artimųjų netekties skausmo jie tikrai nesivadovavo vien „tolerancija“ ir pakantumu kankinimams.

Nukelta į 5-ą psl.

Pasaulio anykštėnų bendrija

Šios bendrijos Garbės nario vardas šiemet buvo suteiktas Mississaugos Lietuvos kankinių šventovės prelatui Jonui Staškevičiui

Anykštėnai turi bendriją, vienijančią pasaulio kraštiečius, įsteigtą 1992 m. liepos mėnesį Anykščiuose vykusiame I Pasaulio anykštėnų suvažiavime. Nuo 2013 m. liepos duris atvėrė Pasaulio anykštėnų namai, kuriems patalpas savo vaikystės namuose suteikė labdaros ir paramos fondo steigėjai Aldona Avižienytė-Venckūnienė ir Algirdas Antanas Avižienis. Nuo 2014 m. sausio bendrija leidžia mėnraštį *Pasaulio anykštėnas* – laikraštį ir elektroninį jo variantą.

Bendrai veiklai ji telkia visuose pasaulio kraštuose, Lietuvoje ir gimtinėje gyvenančius anykštėnus. Iki 2004-ųjų suvažiavimas buvo šaukiamas kas ketveri, o po to – kas treji metai.

Pirmajame suvažiavime bendrijos pirmininku buvo išrinktas Vilniaus anykštėnas, istorijos mokslų habilituotas daktaras profesorius Antanas Tyla, bendrijai pirmininkavęs 24 metus.

Pasaulio anykštėnų VIII suvažiavimas "Po gimtinės laja" įvyko šiemet liepos 22-24 dienomis. Jame buvo iškilmingai ir pagarbiai atsiveikinta su septintąjį terminą baigusiu bendrijos pirmininku prof. Antanu Tyla, o jį pakeitė kitas – prof. Tomas Ladiga.

Suvažiavime buvo išrinkta nauja 2016-2019 m. bendrijos valdyba, o kaip svarbiausias artimiausio laikotarpio tikslas įvardintas vąjus *Profesionalaus meno kūriniai gimtinei*. Suvažiavimo posėdyje Pasaulio anykštėnų bendrijos Garbės nario vardai suteikti aktyviausiems visuomenininkams Bronei Lukaitienei ir Rimantui Vanagai bei Lietuvos kankinių šventovės (Mississauga, Kanada) prelatui Jonui Staškevičiui; bendrijos medaliais apdovanoti Vygandas Račkaitis, Arūnas Strumskis ir Vilniaus anykštėnas verslininkas Romas Katinas. Asmeninėmis dovanomis – Loretos Uzdraitės meno kūriniais su padėkomis – apdovanoti Antanas Tyla, Bronė Lukaitienė, Rimantas Vanagas ir Algirdas A. Avižienis.

Pasaulio anykštėnų VIII suvažiavimui prof. A. Tyla pateikė pastarųjų veiklos metų ataskaitą, kuri atitiko bendrą suvažiavimo ir anykštėniškos veiklos nuotaiką: jaukus ir mielas Anykščių kraštas ir miestas reikalauja ne tik meilės, gražių prisiminimų, bet ir nuolatinio dėmesio, rūpesčio, globos, kad po šilų ir girių laja būtų malonu ne tik sugrįžti, prisiglausti, bet ir gyventi. Tokį raginimą dar iki suvažiavimo platino Pasaulio anykštėnų bendrijos valdyba. Prof. A. Tyla, lydimas naujo pirmininko, lipo į sceną ir kalbėjo žmonėms, į šventę susirinkusiems taip gausiai, jog jų netaipino Kultūros centro aikštė. Suvažiavimo dienomis Anykščiuose veikė Jono Junevičiaus ir kitų fotografų nuotraukų paroda *Anykščiai pro laiko langus*, Romualdo Inčirausko ir jo dukters Severijos Inčirauskaitės-

Sakralinio meno centro Anykščiuose įkūrėja Bronė Lukaitienė džiaugiasi svečiu iš tolimosios Kanados prelatu Jonu Staškevičiumi

Su iš Kanados atvykusiu prelatu Jonu Staškevičiumi (centre) bendrauja anykštėnai rašytojai Vygandas Račkaitis (kairėje) ir Rimantas Vanagas

Kriaunevičienės kūrybos parodos, pristatytos naujos anykštėnų knygos: Bendrijos parengtas ir išleistas Antano Tylos straipsnių rinkinys *Apie Anykščius ir anykštėnus* bei Rimanto ir Nerijaus Vanagų biografinių apybraižų rinkinys *Anykščių fenomenas*.

Anykščių koplyčia – Pasaulio anykštėnų kūrybos centrą paženklino memorialinė lenta, kaip padėkos ženklas vieno iš seniausių Anykščių miesto pastatų statytojams Burbiškio dvaro savininkams Anuprui ir Filipinai Venclovavičiams (autorė – metalo dailininkė Jurgita Bugailiškienė). Kitą eilinį Pasaulio anykštėnų IX suvažiavimą nuspręsta surengti 2019 m. liepą.

Parengta pagal Lietuvos spaudą

“Smagus” gyvenimas

Atkelta iš 4-o psl.

Knygoje *Kada KODĖL taps TODĖL?* J. Mikelinskas rašo: „Gaila ir apverktina, kad, kiek man žinoma, visi, kurie tyrė problemas, susijusias su holokaustu, niekada iš esmės nekėlė tokio klausimo: ar būtų ši tragedija ištikusi Lietuvos žydus, jeigu nebūtų prieš ją ta tragedija, Lietuvą nusiaubęs kruvinasis bolševikinis komunizmas? Juk žydai su entuziazmu sutikdavo šalies okupantus, neteko vietos žmonių pasitikėjimo ir susikompromitavo kaip Lietuvos piliečiai. Tad į iškeltą klausimą galime atsakyti tik taip: žinoma, būtų, kadangi diktavo vokiečių fašistai, tačiau lietuviai žydų krauju būtų susitępę toli gražu ne tokiu mastu (...) Tai kam reikalingas ir naudingas šis nesusikalbėjimas, vengimas pažvelgti rūsčiai tikrovei į akis? Juk šią tragediją mums primetė abi okupacijos – raudonoji ir rudoji“ (p. 62–63). Galima būtų ir daugiau cituoti įžvalgas rašytojo mintis, jau

prieš 12 metų parodžiusias lietuvių ir žydų santykių šaknis, tačiau, manau, šįkart jų pakanka.

Beje, žydų bendruomenės nariai (išskyrus Sergejų Kanovičių) nuosaikiau vertina holokaustą Lietuvoje, nei kai kurie Lietuvos žurnalistai ir žiniasklaidininkai, siekiantys įrodyti, kad tik žydų „kaimynai“ (lietuviai) naikino bendrapiliečius (žydus) ir su pasimėgavimu plėšė jų daiktus, nešė į savo namus, todėl dar ir dabar jų tolimesnių giminaičių namuose esą dažnai galima pastebėti pagrobtas spintas, stalus. Galima manyti ir net garantuoti, kad tarp šių eilučių skaitytojų, jų artimųjų ir tolimesnių giminaičių ne tik nebuvo žydšaudžių, nors ir iš skausmo ar keršto prisidėjusių prie nacių organizuotų nusikaltimų prieš žydus, bet ir iš sunaikintų bendrapiliečių pagrobusių kokią nors spintą, anot Vanagaitės, ar kitus namų apyvokos daiktus, bet ir tarp jų nebuvo ir stribų ar dar baisesnių enkavedistų bei kagėbistų, dar nuožmiau naikinusių lietuvių sovietų okupacijos metais.

(„XXI amžius“, 2016.09.02, Nr. 32)

Kanados įvykių apžvalga

PASAULIO FONDO KONFERENCIJA

Rugsėjo 17 d. Montrealyje (Quebec) įvyko Pasaulio fondo konferencija, skirta papildymui šio fondo lėšų, skiriamų kovai su AIDS, tuberkulioze ir maliarija. Konferencijai sėkmingai vadovavo Kanados premjeras Justin Trudeau. Jis paskelbė, kad Kanada šiam fondui paskirs

\$804 mln. nuo 2017 iki 2019 metų. Iš viso konferencijoje išipareigota surinkti daugiau kaip \$12 bln. Ši suma turėtų padėti užkirsti kelią minėtoms ligoms, kaip epidemijoms, iki 2030 m., kartu kovojant su skurdu, sprendžiant švietimo sunkumus, socialinę ir politinę nelygybę pasaulyje.

MIGRANTAMS IR KARO PABĖGĖLIAMS

Kanados ministeris pirmininkas J. Trudeau rugsėjo 19 d. Niujorke dalyvavo Jungtinių Tautų posėdyje dėl karo pabėgėlių ir migrantų. Jis pareiškė, kad vyriausybė 10% per metus padidins humanitarinę pagalbą žmonėms, nukentėjusiems nuo įvairių nelaimių visame pasaulyje, taip pat paskirs \$64.5 mln. per ateinančius keletą metų. Dar \$467 mln. bus paskirti padėti įveikti krizę

Sirijoje, Irake ir aplinkiniuose regionuose.

Kanados vyriausybė pripažįsta reikšmingą migrantų ir karo pabėgėlių indėlį ekonomikos augimui ir kuriant besikeičiančią, integruotą visuomenę. Šie nauji Kanados gyventojai, kaip teigia J. Trudeau, padės spręsti šalies žmonių senėjimo problemą, plėtos tarptautinę prekybą, pritrauks investicijų iš viso pasaulio.

KANADIEČIAI PAROLIMPIADOJE

Parolimpiadoje Rio de Janeiro plaukikė iš Montrealio Aurėlie Rivard laimėjo 4 medalius: 3 aukso ir 1 sidabro

Parolimpiadoje, kuri vyko Brazilijoje, Rio de Janeiro, nuo rugsėjo 7 iki 18 dienos, kanadiečiai iškovojo 29 medalius: 8 aukso, 10 sidabro, 11 bronzos. Į šias žaidynes vyko 162 Kanados sportininkai, kurie dalyvavo 19-oje sporto šakų.

Dvidešimtmetė plaukikė iš Montrealio Aurėlie Rivard laimėjo 4 medalius: 3 aukso ir 1 sidabro. Ji pagerino du pasaulio rekordus. "Kai pradėjau plaukioti, visada maniau, kad kiti daug geresni negu aš", – sakė čempionė, kuriai teko garbė nešti Kanados vėliavą parolimpiados uždarymo ceremonijos metu.

Aukso medaliu taip pat apdovanota plaukikė Katarina Roxon iš Newfoundland. Varžybų neįgalųjų vežimėliais dalyvė Michelle Stilwell iš Britų Kolumbijos įvertinta dviem aukso medaliais. Tokios pačios sporto šakos aukso medalį pelnė ir Brent Lakatos,

nors ir gyvenantis Anglijoje, tačiau varžybose rungtyniavęs kaip Kanados atstovas (jis gimęs Quebec provincijoje). Dviratininkas Tristen Chernove iš Britų Kolumbijos ant kaklo užsidėjo ne tik aukso, bet taip pat sidabro ir bronzos medalius. Parolimpiadoje Kanados dviratininkai laimėjo 9 medalius, o irkluočiai pirmą kartą sporto istorijoje sugrįžo su medaliais. Penktą kartą tokiose žaidynėse dalyvavęs montrealietis plaukikas Benoit Huot laimėjo 20-ąją parolimpinį medalį, šį kartą – bronzos.

Kanada savo parolimpinius čempionus apdovanoja taip pat kaip ir olimpinis: už aukso medalį \$20,000, už sidabro \$15,000, už bronzos \$10,000. Kaip niekada iki šiol, parolimpiadą Kanados televizija rodė 200 valandų, o internete – 1,000.

Kita parolimpiada vyks Tokio 2020 m.

NAUJOS DARBO VIETOS

Kanadoje rugpjūčio mėnesį sukurta 52,000 naujų darbo vietų, bet nedarbingumas pakilo iki 7%, nes padaugėjo darbo ieškančių žmonių. *Statistics Canada* pranešė, kad nedar-

bingumas pakilo Quebec bei Newfoundland and Labrador provincijose, bet sumažėjo New Brunswick. Kitose provincijose pasikeitimai labai maži.

Pagal Kanados spaudą parengė **Rima Žemaitytė-De Iuliis**

KARALIAUČIUS

Sueiga pas Martyną Jankų

Bitėnai. Kaimas Nemuno pakrantėje vaizdingame pušynėlyje prie Rambyno kalno, kur įsikūrusi baltųjų gandrų kolonija, M. Jankaus muziejus, Mažosios Lietuvos paveikslų sodas. Kaimas prie Bitės upelio visada buvo lietuviškas, jo nepalietė net maras.

Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejus penktadienio popietę pakvietė į tradicinę „Sueigą pas Martyną Jankų“. Ši istorijos valanda buvo skirta Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjo, spaudos darbuotojo Jono Vanagaičio 70-osioms mirties metinėms.

Muziejaus direktorė Liudvika Burzdžiuvienė pristatė susirinkusius. Jų atvyko gausus būrys: iš Vilniaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Tilžės (Sovetsko), Tauragės, Pagėgių. Dalyvavo Seimo narys Kęstas Komskis, Pagėgių meras Virginijus Komskis. Sueiga vyko klėtelės salėje, kurią vietiniai vadina špikerike.

P. Liudvika kalbėjo apie J. Vanagaičio asmenybę, perskaitė jo vaikaitio Jono Šležo laišką ir sveikinimą, pasidžiaugė, kad M. Jankaus muziejui perduoti kai kurie J. Vanagaičio daiktai ir laišakai.

Pranešimą apie Jono Vanagaičio politinės ir kultūrinės veiklos aspektus iki 1914 m. I Pasaulinio karo skaitė studentė iš Klaipėdos universiteto, dr. Silvos Pocytės mokinė Eglė Budrytė. Ji papasakojo apie žymaus visuomenės veikėjo vaikystę, jaunystę, namų aplinką, mokymosi metus, dalyvavimą draugijų veikloje.

Dr. Silva Pocytė papasakojo apie J. Vanagaičio veiklos aspektus po I Pasaulinio karo, kovą už lietuviybę. Jis rengė straipsnius istorijos, politikos, ekonomikos klausimais, išleido atsiminimus apie Klaipėdos kraštą *Kovos keliais*. Pranešėja sakė, kad J. Vanagaičio gyvenimas ir veikla nėra pakankamai ištirti.

Prieš sueigą susirinkusieji lankėsi Bitėnų kapinaitėse, kur pagerbė J. Vanagaičio, M. Jankaus, Vydūno ir kitų Mažosios Lietuvos šviesuolių atminimą.

Vacio Bagdonavičiaus, ilgamečio Vydūno draugijos pirmininko, dabar Garbės pirmininko pranešimas skirtas Mažosios Lietuvos panteono – Bitėnų kapinaičių 25-čiui. Dr. V. Bagdonavičius prisiminė 1988 metus, kai buvo įkurta Vydūno draugija, kaip buvo perlaidoti Vydūno palaikai. Reikėjo pervežti žymaus filosofo palaikus

iš Vokietijos, iš Detmondo. Draugija svarstė, kur juos perlaidoti. Kapinės Mažojoje Lietuvoje – ypatingo dėmesio vieta. Buvo pasirinktos Bitėnų kapinaitės, kur lankydavosi Vydūnas, kur skambėdavo jo balsas. 1991m. rudenį Vydūno palaikai buvo perlaidoti Bitėnuose.

Sueigoje dalyvavo nemažai vyduniečių, kurie susirinko į tradicinę vasaros stovyklą.

Sueigos dalyviai susipažįsta su jaunųjų dailininkų darbais Mažosios Lietuvos paveikslų sode

Ntr. aut.

Mažosios Lietuvos enciklopedinį žinyną pristatė Mažosios Lietuvos enciklopedijos rengimo grupės vedėja Danutė Valentukevičienė. Žinynas išleistas keturių tomų Mažosios Lietuvos enciklopedijos pagrindu. Jame atsispindi lietuvininkų gyvenimas, jų kultūra, gamtos paminklai, pristatytas ir Pagėgių kraštas.

Vilnietis Vytautas Gocentas kalbėjo apie pedagogą, Mažosios Lietuvos istoriką Joną Užpurvį, gimusį Šilutėje, parašiusį veikalą apie saugiškių tarmę *Trys kalbinės studijos*, parengusį Lietuvos istorinių dokumentų rinkinį *Lietuvių tautos istorijos šaltiniai*, knygą apie tremtį *Mano literatūrinis palikimas*. Donelaičio draugijos pirmininkas Gintaras Skamaročius pristatė draugijos išleistą žurnalą *Donelaičio žemė* ir laikraščio *Donelaičio žemė* pirmąjį numerį.

Buvo galima įsigyti Mažosios Lietuvos enciklopedijų centro išleistų knygų apie Mažąją Lietuvą. Susirinkusieji lankėsi Mažosios Lietuvos paveikslų sode. Tai galerija po atviru dangumi, įkurta prieš 13 metų. Ją įkurti kilo sumanymas poetui žurnalistui Eugenijui Skipičiui. Buvo pristatyti jaunųjų dailininkų plenero darbai, taip pat tradicinio profesionalių dailininkų plenero *Mažosios Lietuvos ženklai* darbai.

Vakaro prieblandoje skambėjo styginių instrumentų kvarteto „Musica Libera“ iš Klaipėdos atliekami kūriniai: tango, klasika, populiarioji ir roko muzika.

Emilija A. Bukontienė, Kraupiško vid. mokyklos mokytoja

Trafalgar St., London, ON.

• Spalio 2, sekmadienį, Mišios bus už a.a. Genovaitę ir Joną Gutauskus bei jų gimines.

LONDON, ON

• Sekmadienių ir švenčių Mišios aukojamos 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980

Lietuvių telkiniuose

ARGENTINA

Rugpjūčio 28 d., Buenos Airių miesto gyventojai ir svečiai turėjo progą artimiau susipažinti su Argentinoje gyvenančių lietuvių bendruomene. Gausiai susirinkusių žiūrovus savo šokiais, chorų pasirodymais, lietuviškų valgių ir meno pristatymais džiuginę lietuviai sulaukė didžiulio pasisekimo. Programoje dalyvavo „Nemuno“ lietuvių kultūros draugija, Aušros Vartų parapija, Argentinos lietuvių sąjunga, Argentinos lietuvių centras, Olgbruno muziejus, Mindaugo lietuvių katalikų

draugija, „Laisva Lietuva“ Tandil, Kordobos provincijos „Kalnų saulė“ ir Susivienijimas lietuvių Argentinoje. Šis kartu su Argentinos austrų bendruomene surengtas pasirodymas yra dalis Buenos Airių miesto savivaldybės šiemet įgyvendinamos programos, skirtos pristatyti Argentinoje įsikūrusių kitataučių bendruomenes, kurios savaitgaliais Gegužės aikštėje supažindina su savo kultūra, istorija, papročiais.

Parengta pagal Susivienijimo lietuvių Argentinoje informacinį biuletenį ŽINIOS

Po šventės - bendra Argentinos lietuvių nuotrauka

GUDIJA

Kelionė – istorijos pamoka

Šią vasarą lankėmės LDK pilyse, kurios yra Gudijoje. Kelių dienų išvyką finansiškai parėmė Švietimo ir mokslo ministerija, už ką labai dėkojame. Kelionę pradėjome labai anksti rytą. Po 5 val. kelionės pasiekėme Krėvą. Vaikščiojome po pilies griuvėsius, klausėmės pasakojimų apie XII-XIV š. vykusį gyvenimą. Keliavome toliau, pasiekėme Alšėnų pilį. Tai Alšėniškių ir Sapiegų pilies griuvėsiai, apipinti įvairiomis legendomis. Gidė pasakojo, vedžiojo po įvairias kerteles. Paskiau keliavome į Lydą. Tai viena iš seniausių Lietuvos mūro pilių dabartinėje Gudijoje. Aptvarinio tipo mūrinė pilis yra su 2 bokštais ir vieneriais vartais.

Vaikai netgi galėjo pasėdėti kunigaikščio Gedimino kėdėje ir pagulėti jo lovoje.

Naugarduke apsilankėme Šv. Arkangelo Mykolo šventovėje, Adomo Mickevičiaus name – muziejuje, sustojome prie paminklo jam ir, žinoma, vaikščiojome po pilies griuvėsius.

Myre yra nuostabaus grožio atnaujinta pilis. Kiekvienas pasikabinome ausines (audiogidą) ir pradėjome kelionę pilyje. Sunku buvo vaikus išvilioti iš jos, nors ir po 3 val. po pietų.

Nesvyžiuje buvome restauruojamoje pilyje, kuri įrašyta į UNESCO kultūros paveldo sąrašą. Buvome pilies muziejuje, šalia esančiame parke, apžiūrėjome miesto rotušę, Slucko vartus.

Irena Misiūnienė, Usionių lituanistinės mokyklos mokytoja, Voruta

Išvykos dalyviai Usionių lituanistinės mokyklos moksleiviai ir mokytoja Myro piliavietėje

HAMILTON, ON

A.a.Birutei Pilipavičienei mirus, užjausdami vyrą Romą, dukras Christina, ir Stephanie (Tim), brolių Vitą, seserį Virginiją (Emmy) ir jų šeimas "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo po \$20 E. Gudinskienė, F.M. Gudinskai, A. Sakalaitė, D.J. Trumpickai.

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
www.talka.ca Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.15%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.15%

INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintančios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 1.90%
1 m. term. indėliai 1.90%	2 metams 2.05%
2 m. term. indėliai 2.05%	3 metams 2.55%
3 m. term. indėliai 2.55%	4 metams 2.70%
4 m. term. indėliai 2.70%	5 metams 2.80%
5 m. term. indėliai 2.80%	

Sekite kasdieninę informaciją apie nuosimčius TALKOJE

AKTYVAI VIRŠ 115 MILIJONŲ DOLERIŲ

2015 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms **18%**

Įskaitant **TFSA, RRSP ir RRIF**

Nuolaidų skolininkams **9%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiądieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Vasaros renginiai Punske ir Lietuvoje

Šaulių dienos minėjimo dalyviai Vilniuje. Antros eilės nuo apačios viduryje stovi: ministeris Artūras Paulauskas, Lietuvos Šaulių sąjungos vadas plk. ltn. Liudas Gumbinas, prezidentas Valdas Adamkus, krašto apsaugos ministeris Juozas Olekas, Irena ir Vytautas Pečiuliai ir Severinas Dubininkas

Vytautas PEČIULIS

Vasarą apsilankius Lietuvoje ir Punske, vadinamajame *Suvalkų trikampyje*, teko dalyvauti įvairiuose renginiuose, todėl noriu pasidalinti savo išpuodžiais.

Birželio 23 d. teko dalyvauti Lietuvos televizijos programos „Duokim garo“ baigiamosiose laidoje, kuri vyko Klaipėdos Jonų kalnelyje. Į iškilmingas varžybas tarp laimėtojų pasitaikė proga nuvykti su Punsko lietuvių kapela „Klumpė“, kuri dalį programos atliko atstovaudama Dzūkijai. Tai nepamainomi vaizdai ir proga pamatyti atlikėjus iš įvairių Lietuvos vietovių. Kartu atšventėme ir Jonines.

Birželio 25 dieną vyko Punsko kovo 11-os vardo licėjaus 60-čio minėjimas. Pirmiausia buvo Mišios Punsko šventovėje, dalyvaujant mokinių garbės sargyboms prie vėliavų. Po iškilmingų Mišių Lietuvių Namuose įvyko pagrindinis minėjimas. Dalyvavo prof. Vytautas Lansbergis ir Lietuvos vyriausybės garbūs svečiai. Tinkamai pagerbti buvo minėjime dalyvavę pirmųjų metų mokiniai, vėlyvesniais metais mokytojais dirbę Julija Pykytė-Čėplienė, Sigitas Paransevičius ir Algis Uzdila. Vėliau vyko koncertas, kuriame pasirodė visi licėjaus buvę ir dabar veikiantys meno vienetai. Pasirodė susibūrę garbaus amžiaus atlikėjai, kurie prieš daugelį metų būdami mokiniais saviveikloje dalyvavo. Po koncerto prie vaišių stalų susitiko iš visur – Kanados, JAV ir Lietuvos – suvažiavę buvę gimnazistai. Licėjus yra išleidęs apie pusantro tūkstančio absolventų, kurie pakrikę po pasaulį, o dabar suskrido kaip paukščiai prisiminti savo jaunystę.

Birželio 27 d. vyko Šaulių dienos minėjimas Vilniaus miesto rotušėje, kurį organizavo Lietuvos Šaulių sąjunga, dalyvaujant visų šaulių rinktinių atstovams. Ta proga buvo suteiktas garbės šaulio vardas buvusiam prezidentui Valdui Adamkui.

Birželio 29 d. vyko šv. Petro ir Povilo atleidai Punsko parapijoje. Pamaldos tą dieną buvo iškilmingesnės, nes dalyvavo kunigai iš kaimyninių parapijų ir nemažai dvasiškų – iš Lietuvos. Po Mišių vyko procesija aplink šventovę. Dviem dienomis anksčiau lietuviškos Seinų mokyklos „Žiburys“ aikštėje vyko Karaliaus Mindaugo karūnavimo minėjimas. Programoje pasirodė mokyklos meniniai vienetai, svečiai iš Lietuvos bei Vidugirių kapela. Buvo jaučiama šventinė nuotaka. Už tai tenka didelė pagarba lietuviškai mokyklai, kuri stengiasi išsaugoti lietuviškumą.

Liepos 6-ąją, Karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, kai viso pasaulio lietuviai vienu metu gieda *Tautišką giesmę*, Punske prie Lietuvių Namų taip pat buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Susirinko minia tikriausia virš penkių šimtų, kurioje matėsi atstovai iš Lietuvos pasienio vietovių. Dalyvavo su vėliavomis atsargos karininkai, šauliai ir tremtinių bei politinių kalinių atstovai. Giedojimas buvo labai iškilmingas pritariant Punsko liaudiškai kapelai. Sveikinimo žodį tarė dalyvavęs Lietuvos KAM ministeris Juo-

zas Olekas, Punsko valsčiaus viršaitis Vytautas Liškauskas ir aš, Vytautas Pečiulis, gimtinėje viešėjęs kanadietis.

Kalniškė (Lazdijų raj.) ne tik legendomis ir dainomis pagarsėjęs miškas. Miške tuoj po karo vyko didžiausios partizanų kautynės su sovietine kariuomene. Kalvoje kovėsi apie 80 partizanų, iš kurių 44 žuvo nelygioje kovoje, kiek sovietinių karių – nežinoma...

Nukelta į 9-ą psl.

Punskiečių pastatytas kryžius Kalniškės miško kautynių kalvoje

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio minėjime prie paminklo Soldino miške. Iš kairės: Vytautas Pečiulis, Lietuvos Mokslų akademijos choro pirmininkas Vilius Maslauskas, Lietuvos Užsienio reikalų viceministeris Mantvydas Bekėšius, Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Šarūnas Adomavičius ir Lietuvos gynybos atašė Lenkijoje plk. ltn. Rimantas Jarmalavičius

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pieno padalinimas netaikomas)	
1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

SĄSKAITOS	
Taupomoji sąskaita	0.35%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	
1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME	
Studentų paskolas nuo	3.85%
Asmenines paskolas nuo	5.35%
Sutarties paskolas nuo	6.85%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS	
Su nekintančiu nuošimčiu	
1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.00%
4 metų	3.25%
5 metų	3.20%
Uždaras su kintančiu nuošimčiu	
	2.75%
Atviras su kintančiu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	
	3.50%
Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu	
	3.35%

RRSP, RRIF pensijų fondai
TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	0.85%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	0.85%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

SUTEIKIAME

- CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

ANAPILYJE
Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

Darbo laikas:
Pirm., antr., treč. 9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt. 9:00 - 8:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmadeniais 8:30 - 12:45

Darbo laikas:
Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmadeniais 9:00 - 12:30

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

IEŠKO

Pagalbinio kasininko-ės

kalbančio lietuvių ir anglų kalbomis, galinčio dirbti abiejuose skyriuose savaitės dienomis ir savaitgaliais. Susidomėjusieji prašome pateikti prašymus kooperatyvo vedėjai Lindai Moroz iki 2016 m. rugsėjo 30 d.

Waterside DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171
1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

9th Line DENTAL

(905) 785 3900
3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,
Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000
kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

INDIJA III dalis

Gediminas KURPIS

(tęsinys iš TŽ nr. 38)

Keliaudamas po įvairias pasaulio vietas kartais su mišriomis turistų grupėmis, pastebėjau, kad bet kokia religija kitokios religijos išpažinėjams atrodo keista ar net juokinga. O juk religija apima svarbius dalykus: žmonių santykį su Aukščiausiu ir tarp savų, aiškina gyvenimo prasmę, nustato gaires žmonių elgesiui ir t.t. Todėl ilgainiui išmokau gerbti visas religijas ir - tikiu jų dogmomis ar ne – apie jas stengiuosi kalbėti pagarbiai.

Induizmas yra trečia didžiausia tikinčiųjų skaičiumi pasaulio religija ir viena iš seniausių, jei ne pati seniausia. Ji neturi nei steigėjo, nei savo šventraščio, nei ritualų, kol kas niekas nežino, kada ji atsirado. Ji išsivystė per kelis tūkstantmečius, vėliau padedant su arijų į Indus slėnio bendruomenę atgabentomis Vedomis. Nieko ši religija nepaneigė, o daug ką per tą laiką įsisavino. Induizmo tikėjimo pagrindas yra pripažinimas (bet ne garbinimas) visuotinos amžinos galybės – visatos sielos Brahman. Iš jos viskas išeina ir į ją viskas grįžta. Kiekvienas žmogus turi savyje dalelę tos amžinosios sielos (atman), ir visų tikinčiųjų tikslas susivienyti su visatos siela.

Brahman apsidėiškia trimis tarpsniais – kūrybos (dievas Brahma), išlaikymo (dievas Višnu) ir sunaikinimo (dievas Šiva). Visi gyvi ir negyvi daiktai pasaulyje pereina tuos tris tarpsnius. Įdomus yra kūrybos dievo Brahma amžinybės paaiškinimas: jis sukūrė pats save, pirma sukūręs vandenį, į kurį įdėjo sėklą, kuri vėliau pavirto auksiniu kiaušiniu. Iš to kiaušinio gimė pasaulio kūrėjas Brahma, o iš likusios kiaušinio dalies išsivystė Brahman, arba Visata. Primintina, kad ši savotiškos trejybės sąvoka gimė prieš daugiau nei 5,000 metų.

Kitos dvi induizmo tiesos yra persikūnijimas (re-incarnation) ir Karma – tai praeito tavo gyvenimo užmokestis už blogus ar gerus darbus, kurį atsineši į savo naująjį įsikūnijimą. Net ir išlaikymo (preservation) dievas Višnu buvo persikūnijęs devynis kartus vis per sukrečiančius pasaulį įvykius (pvz. persikūnijo į žuvį Matsaja per didįjį žemės tvaną, kad išgelbėtų žmonių rasės pradininką Manu; truputį primena No-jaus istoriją). Dešimtą kartą dar įsikūnys vėliau.

Visi induistai privalo pripažinti Brahman, tačiau gerbti (ar garbinti) jie gali bet kurį iš tūkstančių dievybių arba, gal teisingiau būtų sakyti, aukščiausios galybės - amžinosios sielos atspalvių, nors juos vadina deva ir devi (dievais ir deivėmis). Jie ir jos turi savo globjamas sritis, panašiai, kaip ir mūsų, krikščionių, šventieji patronai. Savo arba šeimos mėgstamiausių dievų statulėles arba paveikslus induistai laiko savo namuose. Kad simboliškai parodytų jų didesnę nei žmonių galią, dievai vaizduojami su daugiau negu dvejomis rankomis, o kartais ir su daugiau negu viena galva.

Vienas iš mėgstamiausių dievų yra Ganeša, kliūčių šalintojas, menų ir mokslo rėmėjas, proto ir išminties saugotojas, dievas su dramblio galva. Įdomi istorija, kodėl jis su dramblio galva. Dievas Šiva tuoj po vedybų su deive Parvati iškeliavo į Kailaš kalną medituoti ir ten užsibuvo ilgą laiką. Parvati per tą laiką gimė berniukas Ganeša, ir kai Šiva grįžo namo, šis jau buvo gana paaugęs. Paliktas prie namų su įsakymu nieko neįsileisti, nes Parvati maudėsi, berniukas nepažinęs tėvo jį sustabdė. Įpykęs Šiva nukirto jo galvą. Sužinojęs, kad tai jo sūnus, Šiva su berniuko kūnu nukeliavo pas Brahmą. Kadangi berniuko galva buvo kažkur nuriudėjusi, Šivai buvo liepta pirmai sutiktai gyvai būtybei nukirsti galvą, uždėti ant Ganešos pečių, ir jis atgysiąs. Šiva sutiko jauną drambliuką. Parvati nebuvo patenkinta, kai Šiva parvedė Ganešą su dramblio galva, bet Šiva ją nuramino pažadu, kad Ganeša bus populiariausias iš visų dievų, bus visų sėkmės pranašas ir visiems visada visame kame padės. Todėl induistai kabina Ganešos paveikslą prie savo namų įėjimo (panašiai, kaip žydai mezuzą). Prisipažinsiu, man pagalvojus apie Ganešą, ausyse suskamba factotum arijos iš G. Rossini operos „Sevilijos kirpėjas“: Figaro šen, Figaro ten... Ganeša, kaip Figaro, visur tvarką palaiko.

• • • •

Induizmas taip pat įvedė indų bendruomenėje kastų sistemą. Nuo tų dienų, kai klajokliai medžiotojai perėjo į žemės ūkio ir gyvulininkystės sistemą ir ėmė

burtis į didesnes gyvenvietes, gimė daugybė įvairių kitų amatų, darbų ir profesijų. Pagal jas ir susiklostė kastos.

Kastų sistema turi keturis laiptus. Aukščiausia kasta, *bramanai*, yra dvasiškiei, intelektualai, „elitas“; juos seka *kšatrijai*, kariai, teisininkai ir administratoriai; trečia kasta – *vaišijai*, pirkliai, žemdirbiai ir amatininkai. Ketvirtoji, žemiausia, kasta – *šudrai*, valstiečiai, šlavikai, prasčiokai.

Dar yra grupė taip vadinamų „neliečiamųjų“. „Noliečiamieji“ kai kuriuose šaltiniuose priskiriami šudrams, bet kitur jie pristatomi kaip žemiau šudrų, pasilikę už kastų sistemos. Kaip ten bebūtų, „neliečiamieji“ yra pačioje apačioje, dirba kaip lavonų degintojai, išviečių valytojai, šiukšliavežiai.

Pirmosios trys kastos yra vadinamos „dukart gimusiais“, nes vaikystėje jie pereina antro gimimo ceremonijas (plg. su žydų *bar mitzvah* ar katalikų Sutvirtinimo sakramentu). Taip pat per apsiplavimo ritualą šventoje Gango upėje jie gali apvalyti savo sielas (panašu į mūsų Atgailos sakramentą). Šudrai ir neliečiamieji per tą gimimo ritualą nepereina, todėl vadinami „viensyk gimusiais“. Jie gyvena už kaimų ar miestų ribų, negali „apsivalyti“ net maudydamiesi

Ganešos altorius mūsų viešbučio saliukėje

šventoje Gango upėje. Nors Indijos konstitucija (1950 m.) neleidžia jų diskriminuoti, bet gyvenime jie vis dar būna skriaudžiami.

Pereiti iš vienos kastos į kitą – neįmanoma, nebent po mirties už gerus darbus įsikūnijant aukštesnės kastos žmogui. Yra tam tikros taisyklės, pagal kurias moterys gali tekėti už aukštesnės kastos vyro, bet jų vaikai lieka žemesnėje kastoje.

Ilgą laiką Indijoje gyveno labai turtingi ir labai skurdūs žmonės. Vidurinės klasės, kuri būtų gyvenusi patogiai, bet ne ištaigingai, kaip ir nebuvo. Dabar, valstybėje besivystant pramonei ir vis didėjant poreikui išsimokslinusių žmonių, vidurinioji klasė po truputį vystosi ir daugėja pasiturinčių žmonių, ypač miestuose.

Indų nuopelnai žmonijai apima daug sričių. Religijoje – iš induizmo išsivystė kitos religijos, kaip budizmas, džainizmas (Jain), sikhizmas. Meditacija ir įvairių tipų jogos pratimai irgi atkeliavo iš Indijos. Matematikai ten matuodami apskritimus pirmiausiai nustatė $\pi=3.1416$ vertę, kuri net visą tūkstantmetį išliko nepatikslinta; išrado nulį (!), bet ilgai nemokėjo jo tiksliai naudoti. Pagaliau, tarptautinio pirklio italo sūnus, matematikas Fibonači 1202 metais „atgabeno“ nulį į Europą tuo pagreitindamas matematikos, ypač algebros, išsivystymą.

Nobelio premijomis buvo apdovanoti visas būrys indų. Indijoje gimusių Indijos pilečių: Rabindranath Tagore, 1913 (literatūros), C. V. Raman, 1930 (fizikos), Amartya Sen, 1998 (ekonomikos), Kailash Satyarthi, 2014 (taikos); Indijoje gimusių kitų valstybių pilečių: Har Gobind Khorana, 1968 (medicinos), Subrahmanyan Chandrasekher, 1983 (fizikos), Venkatraman Ramakrishnan, 2009 (chemijos), Ronald Ross, 1902 (medicinos), Rudyard Kipling, 1907 (literatūros).

Nuostabūs šachmatų žaidimas gimė Indijoje prieš maždaug 1,600 metų. Įdomi jo gimimo istorija. Maharadža (Maharaja) Ranvir, karaliavęs Magadhe prie Gango upės, labai mėgo planuoti karo žygius ir kariauti. Jo pavaldiniams ir karo vadams nusibodo amžini žygiai į kaimynines karalystes, todėl jie pasikvietė atsiskyrėlį Ananthą, garsų savo astronominiais ir matematiniais tyrinėjimais, kad surastų kokią nors išeitį. Anantha ją rado per savaite.

Anantha pas maharadžą atkeliavo nešinas languota lentele ir 32-iem dviejų spalvų figūrėlėmis. Panašiai į maharadžos kariuomenės struktūrą, 16 figūrėlių buvo išdėstytos su karalium (Raja) vidury, generolu

Dievas Ganeša, kliūčių šalintojas

(Senapati) šalia. Juos supo iš abiejų pusių kavalerija (Ašva), toliau karo vežimai (Ratha), dar toliau drambliai (Gaja), o visų jų priekyje 8 pėstininkų (Paida) figūros. Kitos spalvos tokia pati kariuomenė išrikiuota priešingoje lentos pusėje. Ir visi jie žygiavo per lentą vis kitokiais žingsniais.

Žaidimas patiko maharadžai, jis ilgainiui nustojo planuoti ir ruošti karo žygius, o (matematikui!) Ananthai sutiko mokėti jo prašytą užmokestį: vieną grūdą ant pirmo kvadrato, po dvigubai daugiau ant visų likusių. Atrodė – pigu, bet maharadžai teko pakloti 17 milijonų grūdų jau trečioje eilėje, ant 24-to kvadrato. Tačiau žaidimas buvo puikus, greitai populiarėjo, o Anantha buvo paskirtas karalystės finansų ministru. Kam įdomu, kaip šachmatams skleidžiantis per pasaulį indų generolas tapo arabų visier (valdovo patarėju), vėliau europiečių karaliene, galingiausia figūra ant šachmatų lentos, paskaitykit įdomią, gausiai iliustruotą Marilyn Yalom knygą *Birth of the Chess Queen*.

Keliaudami per Radžastaną (Rajasthan, viena iš Indijos valstijų), suradome keletą labai įdomių struktūrų. Kadangi ten klimatas kitoks negu pas mus Kanadoje: jei giedra, tai kepina mėnesiais, jei lyja – lyja dieną naktį per visą sezoną, todėl gyventojai buvo priversti rinkti lietaus vandenį „juodai dienai“ (gal teisingiau būtų „saulėtai dienai“) lietingu laiku, iškasdami gigantiškus laiptuotus šulinius, vadinamus baori.

Vienas tokių šulinių buvo prie Abaneri gyvenvietės. Jį statydino tos srities valdovas Čandra VIII šimtmečio pabaigoje. Šulinys keturkampis, didžiulis, 18.5 metrų gylio, iš trijų pusių apsuptas dvigubų laiptų sistema iki pat dugno. Taip, kad koks bebūtų surinkto vandens lygis, prie jo visada galima prieiti ir pasisemti iš trijų pusių. Šulinys aptvertas akmenine tvora, papuošta iš vidaus kolonomis. Įėjimas iš šiaurės, prie jo graži dievo Ganešo skulptūra. Kiti du šuliniai skyrėsi tik savo dydžiu, planu (vienas iš jų stačiakampis) bei papuošimais.

• • • •

Pagaliau atėjo laikas pakalbėti apie „šventas“ karves. Kiek girdėjau, jos nėra „šventos“ mūsų supratimu, nes šiais laikais niekas jų negarbina, bet jos nusipelno būti patalpintos ant truputį žemesnės pakopos kaip „didžiai gerbiamos“. Indijoje visi gyvi padarai yra gerbiami, nevalia jų žudyti, bet karvės visa galva juos pranoksta. Neseniai buvo net pasiūlymas paskelbti karvę „tautiniu gyvūnu“ vietoj dabar tuo esančio tigro.

Karvės gerbiamos, nes jos įvairiopa padeda žmonėms: traukia plūgus ir vežimus, aprūpina žmones pienu. Net ir jų išmatos, sumaišytos su šienais vis dar naudojamos kaip kuras, sumaišytos su moliu – statybai. Anksčiau kaimuose karvės būdavo naudojamos kaip piniginis vienetas, ypač dukters kračiui. O ūkininko laikomų karvių skaičius parodydavo jo „turtinumo koeficientą“.

Induistai yra vegetarai, todėl, kai karvės nauda jiems baigiasi (senatvė), jie ją paleidžia klajoti. Bet žmonės jas šeria – pats mačiau, kaip išvertė šieno vežimą pakelėje karvėms, duoda joms duonos, blynukų kaip labdarą geros karmos užsidirbti. Nematėm daug karvių ant kelio (laukiniai šunys už jas kvailesni ir kartais žaidžia vidury gatvės), bet, kiek girdėjau, jos mėgsta grupuotis prie šviesoforų, kur stoja juodus tirštus dūmus išmetantys sunkvežimiai, autobusai. Tų dūmų nemėgsta musės ir vabzdžiai, todėl ten jų mažiau, o karvės nuo tų dūmų „kaifuoja“.

(Bus daugiau)

Vasaros renginiai Punske ir Lietuvoje

Atkelta iš 7-o psl.

Kalva gražiai tvarkoma, joje pristatyta daug atminimui skirtų kryžių ir koplytstulpių. Minėjime dalyvavęs Punsko parapijos kun. Marius Talutis sumanė pastatyti kryžių nuo Punsko lietuvių, kurį pagamino medžio drožėjas Zenonas Knyzė. Kryžius buvo pašventintas Mišių metu Punsko šventovėje. Kryžių pastatyti nuvyko kun. Marius Talutis, Petras Vitkauskas, ir aš pasisiūliau jiems padėti.

Liepos 17 dieną teko didelė garbė dalyvauti Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žūties minėjime Soldino miške, kuri dabar vadinama lenkiškai *Pszczelnik*. Iš Punsko mane paėmė iš Lietuvos grįžtantis Lietuvos ambasados Varšuvoje gynybos atašė plk. lt. Rimantas Jarmalavičius, su kuriuo susipažinau, kai jis prieš 10 metų mokėsi Kanados kariuomenės Bordeno stovykloje. Nuvykom pirmiausia į Štetiną, kur Lietuvos garbės konsulas Wiesław Wierzechos katedroje buvo suorganizavęs iškilmingas Mišias, per kurias giedojo Lietuvos mokslų akademijos mišrus choras. Tragiškam skrydžiui paminėti Mišias atnašavo vyskupas ir keturi kunigai. Mišiose dalyvavo Lietuvos karininkai, kurių aštuoni dirba NATO Štetino štabe. Po Mišių vyskupo pastangomis buvo paruoštos kuklios vaišės, į kurias buvo visi pakviesti. Po trumpo pabendravimo visi vykom į žūties vietą Soldino miške. Kadangi oras buvo palankus, dalyvavo daug lietuvių iš Štetino ir iš kitų vakarinės Lenkijos vietovių, atstovai iš Lietuvos bei Punsko lietuviško licėjaus mokiniai ir tos apylinkės lietuviai. Matėsi daug vietinių valdžių atstovų. Buvo atnašaujamos vietinio kunigo Mišios prie paminklo. Žinoma, jos vyko lenkų kalba, nes lietuvio kunigo nebuvo. Giedojo tas pats choras, kuris anksčiau giedojo katedroje. Po Mišių prasidėjo dalyvaujančių įvairių vietinių valdžios atstovų sveikinimo kalbos. Labai iškilmingai atrodė pagerbimo vainikų padėjimas. Kadangi buvau apsirengęs šaulių uniforma, mane karininkai prijungė prie jų vainiko padėjimo.

Žolinė Punske

Žolinės atlaidai Punske yra laikomi didžiausia švente parapijoje. Atlaidams ruošiamasi labai kruopščiai, vainikais išpuošiamą šventovę.

Šventė tęsėsi keturias dienas. Penktadienio vakarą vyko ansamblio „Jotva“ 65-mečio jubiliejinis koncertas, labai gerai suorganizuotas, kuriame buvo pagerbti visi anksčiau

ansamblyje šokę šokėjai. Buvo pristatyti Julija Stoskeliūnaitė – Ustakienė ir Juozas Kalinauskas, kurie šoko pirmaisiais ansamblio metais. Visiems veteranams buvo įteiktos gėlės ir atminimui skirti žymenys. Šeštadienio vakarą buvo ansamblio „Džentelmenai“ iš Plungės koncertas. Sekmadienį, be Mišių, vyko tautodailės mugės atidarymas, kurioje buvo daug vietinių menininkų ir menininkų iš Lietuvos parodos. Jose buvo galima visokių meno kūrinių nusipirkti. Mugė veikė ir per Žolinių atlaidus pirmadienį. Didžiausias sekmadienio popietės renginys – „Duonos, medaus ir pieno šventė“ Šilainėje prie Seivų ežero. Čia buvo galima pamatyti, kaip pagal senovės papročius kepama duona, spaudžiami sūriai, mušamas sviestas, kopinėjamas medus, rūkomos žuvys, spragilais kuliami rugiai ir malama girmomis. Galima buvo visų gaminių paragauti, pasivažinėti arkliais, sėdint brikelėse. Vakare vyko grupės „Tautinis brandas“ iš Lietuvos koncertas.

Pirmadienį, rugpjūčio 15, Žolinės atlaidai – pagrindinė šventės dalis. Kiekvienas kaimas nupina vainiką, dažniausia iš javų šiaudų ir varpų. Prieš Mišias derliniai vainikai buvo sudėti ant šventovės laiptų ir pašventinami, o vėliau iškilmingai nešami procesijoje. Pagrindinėse Mišiose dalyvavo daug dvasiškių iš aplinkinių parapijų, o daugiausia kunigų – iš Lietuvos. Šventovėje netilpę žmonės stovėjo šventoriuje. Procesijoje apie šventovę buvo nešamos visos bažnytinės vėliavos, altorėliai ir kitokie bažnytiniai simboliai, derliniai vainikai. Choro įspūdingas giedojimas tiek Mišių, tiek procesijos metu kėlė šventinę nuotaiką. Po bažnytinio apeigų vyko tautodailės mugė, kurios metu prie šventoriaus pastatytoje scenoje pasirodė įvairūs meno kolektyvai. Vakare prie Punsko Lietuvių kultūros namų nuo šeštos valandos iki po vidurnakčio vyko įvairių meno vienetų iš Lietuvos koncertai. Vakarų programoje pasirodė septyni ansambliai ir kapelos. Vėlyvą naktį, kai jau gerai sutemę, į padangę buvo šaudomi fejerverkai, arba, geriau pasakius, vyko sprogtančių šviesų festivalis.

..... Vasara buvo prasmingai praleista, per devynias savaites daug gerų renginių pamatyta, ir visi paliko gerus prisiminimus. Nuostabą kelia, kad lietuviškas Suvalkų trikampis skleidžia tiek daug lietuviškumo, kuriuo net iš Lietuvos besilankantieji stebisi.

Ntrs. autoriaus

Žolinė Punske

Save The Piggy Banks!

Invest With Parama

- Open A New Savings Account & Earn **1.75%***

- 1 Year GIC Special **2.15%***

Limited time offer. Restrictions apply. Contact either branch for more information

Save for your child's future with a Parama RESP

1.20%
Kasdieninių palūkanų taupomoji sąskaita

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI RESP (Mokslų taupomoji sąskaita) TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)
Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1.30%	1 metų 1.60%
1 metų 1.60%	2 metų 1.75%
2 metų 1.75%	3 metų 1.90%
3 metų 1.90%	4 metų 2.05%
4 metų 2.05%	5 metų 2.20%
5 metų 2.20%	1 metų iškeičiamas 1.30%
	1 metų JAV dolerių 0.40%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS	RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.35% ir aukščiau
Atviras, kintamųjų palūkanų 3.15%	ASMENINĖS PASKOLOS 5.35% ir aukščiau
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų 2.65%	ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 6.85% ir aukščiau
1 metų pastovių palūkanų, atviras 2.95%	
1 metų 2.80%	
2 metų 2.85%	
3 metų 2.95%	
4 metų 3.05%	
5 metų 3.15%	

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

PARAMA
www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

TEIRAUKITĖS PAS MUS!
affiliated

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

TORONTO MAIRONIO MOKYKLA

Skaitome knygas II dalis

Toronto lietuvių Maironio mokyklos penktokai pasidalino min-timis apie jų perskaitytas knygas ir pasakas.

“Baltos lankos, juodos avys, kas išmano, tas ir gano”. “Ne krūmas, bet su lapais, Ne marškiniai, bet susiūti”, “Ne žmogus, bet šnekėti moka” – turbūt visiems nuo mažumės pažįstamos šios mįslės. Savo išmintį apie knygą ir raštą liaudis įdėjo į poetinę metaforą, patarles, mįsles, į priežodžius ar minkles.

5 klasės mokytoja Inga Ankienė
ir padėjėja Rūta Rėkutė

SPALIO 7, penktadienį, 7 v.v

Toronto Lietuvių Namuose

(1573 Bloor W, M6P 1A6) salėje B

Bilietai koncertui

\$25

parduodami

bare “Lokys”

IRENOS STAROŠAITĖS ir

ŽILVINO ŽVAGULIO

(Lietuva)

KONCERTAS

bei šokių vakaras „Auksinis ruduo“

Tel. informacijai – 416-532-3311

Stalų užsakymui – 657-298- 4466, 416-825-9519

„Lokyje“ veiks mokamas šaltų ir šiltų užkandžių baras

♦ **Justinas MURZA**
Louis Sachar. Holes

Ši knyga yra apie jauną vaikną, vardu Stanley. Jis patenka į kalėjimą – stovyklą, kurioje yra daug nusikaltusių vaikų. Ta stovykla vadinasi “Žaliasis ežeras”. Visi kaliniai turi kasti penkių metrų skylės. Stanley išmoksta, kad tos skylės turi kitą tikslą. Jis su-pranta, kad kalėjimo – stovyklos komendantas kažko ieško. Po žeme labai giliai yra pakas-tas kažkas labai svarbaus.

♦ **Dominykas PANKEVIČIUS**
John Flanagan. Brotherband Chronicles” 1 -2 -3

Visos trys knygos yra apie vikingus ir piratus. Pagrin-diniai veikėjai yra Hal, Stig ir Thorn. 16 metų vaikinai suskirstyti į skirtingas grupes mokintis valdyti kirvius, kar-dus ir durklus. Komandai, kuri laimės, bus paskirtas svarbus uždavinys saugoti didžiausią šalies lobį. Vieną naktį lobis dingsta. Thorn su savo jaunais kariais pasiveja piratus. Prie

Thorn į pagalbą prisijungia Hal. Daugelis piratų pagaunami ir uždaromi į kalėjimą, tačiau jų vadui pavyksta pabėgti. Tam, kad pagautų piratų vadą, Thorn pasiima vieną piratų kalinį, kad jis padėtų ieškoti piratų vado Zovac. Raguza yra mažas piratų miestelis, į kurį sugrįžta piratai po lobių medžioklės. Thorn ir Hal nusprendžia apsimesti pi-ratais ir taip rasti pirate vadą Zovac ir jiems priklausantį jų šalies lobį. Bekovojant piratas Zovac nužudomas. Thorn grįžta į savo žemę ir švenčia pergalę ir lobio atgavimą.

Aš skaičiau vieną knygą apie penkias, šešias valandas ir labai rekomenduoju visiems paskaityti.

♦ **Daiva SAPLYTĖ**
Raina Telgemeir. Sisters

Raina ir jos sesė Amara nela-bai sutiko kartu. Kai Raina, Amara ir jų tėvai išvažiuoja į Koloradą, jos labai daug pešasi. Kolorade joms taip pat sunku susidraugauti su kitais šeimos nariais. Būdamos svečiuose, jos vis pykstasi. Grįžtant namo jų mašina sugenda. Nie-

kas nepastebėjo, kaip į mašiną įšliaužė gyvatė. Dabar joms reikia susitaikyti ir bandyti išvyti gyvatę ir dirbti draugiškai kartu. Pagaliau mašina sutai-syta, gyvatė išvaryta, o sesės draugiškos ir laimingos.

Ši knyga pamoko, kad šeima turi susigyventi.

♦ **Aleksija VADAUSKAITĖ**
R. J. Palacio. Wonder

Mano knyga yra labai liūdna ir jaudinanti. Berniu-kas Augustas gimė su veido išsigimimu. Jis turėjo labai daug veido operacijų, ir jam buvo liūdna, nes neturėjo draugų. Kai ateina laikas jam pirmą kartą eiti į mokyklą, jis labai bijo. Mokykloje Augustas susidraugauja su dviem berniu-kais– Jack ir Summer. Visi trys tampa geri draugai. Augustas turi sesę, vardu Olivija, ir šunį Daisie. Kai jo šuo miršta, visų gyvenimai pasikeičia. Jei jūs norite sužinoti, kas nutinka toliau, paskaitykite šią knygą.

(Bus daugiau)

Saldi pirmoji pamoka

Vilniaus universiteto li-tuanisčių prof. M. Ramo-nienės ir L. Vilkienės pado-vanotų šokoladų Toronto Mai-ronio mokyklos 8 kl. mokiniai ragavo per pirmąją pamoką ir apie juos rašė rašinius.

“Maironio mokykloje ponia Rima pasakojo apie Lietuvos šokolado istoriją. Šokolado gamyba 1888 m. atkeliavo į Lietuvą. Kaune pradėjo veiklą pirmoji šokolado įmonė. Mes klasėje valgėme tamsaus lietuviško šokolado. Labai sveika tamsus. Man labai patiko. Ant popierėlio Trijų

kryžių kalnas Vilniuje. Aš ten niekada nebuvau ir norėčiau

nuvykti”, – rašo aštuntokas Andrius Jūrėnas.

DABAR YRA GERA

PROGA PARDUOTI

namą/condo, kai yra aukščiausios

kainos ir GERIAUSIA

PIRKTI, kai ipotekos

(morgičių) nuošimčiai labai žemi

Pažadu gerą patarnavimą

TEODORAS STANULIS, B.A.

Broker RE/MAX WEST REALTY

Mob. 416-879-4937, namų 416-231-4937

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.

▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.

▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.

▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road

(tarp Eglinton ir St. Clair)

Toronto, Ontario M6N 3P7

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų

teikia aukštos kokybės paslaugas

erdviose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir

toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East

Hamilton 528-6303

195 King Street West

Dundas 627-7452

Baltų vienybės diena Klaipėdoje

VILNIUS MANOR

(operated by the Toronto Lithuanian Senior Citizens Inc)

Is looking for a new

MANAGER – Cooperative Housing

(Reporting to the Board of Directors)

Basic Qualifications

- Skilled in working with governmental agencies
- Capable of managing staff and interacting with tenants
- Proficiency in English (spoken and written)
- Accounting and computer analytical spreadsheet skills
- Able to start January 2, 2017

Assets

- Possession of valid Ontario driver's license
- Proficiency in Lithuanian language (spoken and written)

This is a full-time position (minimum 35 hours/week). Compensation is dependent on qualifications and experience.

(for a more detailed job description please contact Vidis Vaiciunas at vidis.vaiciunas@gmail.com)

Interested individuals should submit a resume and covering letter describing why they would like to join the Vilnius Manor team.

Submissions must be received by November 1, 2016 at vidis.vaiciunas@gmail.com

Job Opportunity: Commercial Loan Officer

A recent opening within Parama's commercial lending area provides a stellar opportunity for a smart, creative, entrepreneurial, team player, who wants to make a difference and contribute to Parama's ongoing success.

If you are a motivated individual with excellent communications and analytical skills and are interested in pursuing or continuing a professional career in commercial lending/retail banking we encourage you to refer to the detailed job posting on our web-site: <https://parama.ca/careers>. Preference will be given to individuals with previous lending or banking experience.

Interested?

Submit your resume with a covering letter describing why you would like to join PARAMA, your interest in this role, and the skills and attributes that you bring to our team, **by September 30th 2016, to careers@parama.ca**

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

Sutton
Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jei galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. **416-574-4717** (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON
416-762-8255, 416-616-1600 (cell)
email: lina@kuliavas.com
website: www.LinaKuliavas.com

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.albn.com

Jūsų aukos Kanados Lietuvių Fondui užtikrins nuolatinę paramą lietuviškai veiklai bei lietuvių išlaikymui Kanadoje

Šiais metais Fondas paskyrė KRETINGOS ir ROMUVOS stovykloms iš viso \$23,000

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA
B.A. broker

Įstaigos – **416-236-1871**
Namų – **416-763-7297**

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS
ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų kalusimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. **416 236-3060** • Fax **416 236-1809**
Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

Angie

SALVAITIS
BROKER

DIRECT 705-446-6428
OFFICE 705-445-8500 ext. 251
EMAIL angiesalvaitis@icloud.com
WEB www.homesgeorgianbay.com

ANAPILIO parapijos žinios

• Praeitą sekmadienį šventė mūsų parapijos Lietuvos kankinių atlaidus. Po iškilmingų Mišių Anapilio salėje vyko šventės vaišės su jaunimo parengta ir parodyta menine programa. Buvo paminėtos ir mūsų didžiųjų Anapilio pastatų statytojo bei ilgamečio parapijiečio a.a. Algirdo Kazilio dešimtosios mirties metinės, o prelatas Jonas Staškevičius pasveikintas artėjančios 80 metų sukakties proga. Taip pat buvo pasidžiaugta mūsų parapijietės Vaivos Dzemionaitės išleista dainų plokštele *Dovana iš aukštybių (A Gift From Above)*.

• 1966 m. Vašingtone Marijos Nekalto Prasidėjimo bazilikoje lietuvių rūpesčiu buvo įrengta ir pašventinta Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčia. Šiais metais spalio 9 d. 2 v.p.p. ten bus iškilmingos sukaktuvinės 50 metų pamaldos. Tai patogi diena Kanados lietuviams ten nuvykti, nes tuo metu Kanadoje bus ilgasis Padėkos dienos savaitgalis. Tad raginame jau dabar tai iškilmei ruošti. Daugiau žinių galite rasti sukaktuvinės šventės tinklalapyje www.siluva50usa.org.

• Vyriausioji Lietuvos rinkimų komisija primena visiems užsienyje esantiems Lietuvos piliečiams, kad spalio 9, sekmadienį, vyks Lietuvos seimo rinkimai, kuriuose visi užsiregistravusieji skatinami dalyvauti ir balsuoti.

• Spalio 22, šeštadienį, 6 v.v., Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris (SKLIS) rengia "Rudens šokių" vakarą Anapilyje.

• Laikraštis *The Catholic Register* yra išleidęs ką tik baigtos atnaujinti Toronto arkivyskupijos Šv. Mykolo katedros nuotraukų ir aprašymų įdomų leidinį, kurį galima pasiimti prie įėjimų į šventovę.

• Knygelę *Kunigas Petras Ažubalis karo sūkuriuose*, parašytą teisininko Petro Vilučio, galima įsigyti sekmadieniais po Mišių zakristijoje.

• Šv. Jono lietuvių kapinės toliau tęsia kapinių mašinų vajų, kuriuo norima sutelkti lėšų reikiamos įrangos atnaujinimui bei įsigijimui. Aukos prašome siųsti šiuo adresu: St. John's Lithuanian Cemetery, 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario, L5C 1T3.

• Spalio 2, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Bronių Žutautą; a.a. Kazį ir Mariją Lingius (III metinės); a.a. Magdaleną ir Stasį Kniukštą, a.a. Justiną Zubricką. Vasagoje spalio 2, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p. už Miklovaičių ir Sidaravičių šeimų mirusius. Delhi spalio 1, šeštadienį, 2 v.p.p., už a.a. Stefanią Vilimienę.

REIKALINGI turintys darbo patirtį ir teisę dirbti (turintys SIN) dažytojai. Dažymo darbai patalpose, dirbama pagal atskiras užduotis. Būtina turėti automobilį, darbo įrankius. Skambinti darbo dienomis (pirm.-penkt.), telefonu 905-814-8629 7v.r.- 5v.p.p.

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Spalio 2 d. Šv. Pranciškus, spalio 21 - 22 d.d. naudotų drabužių ir daiktų išpardavimas, spalio 29 d. Parapijos vakarienė, spalio 30 d. kapinių lankymas, lapkričio 1 d. visų Šventųjų diena, gruodžio 2-4 d.d. Advento rekolekcijos, gruodžio 4 d. skautų Kūčios, gruodžio 11 d. kalėdinis koncertas, gruodžio 16 d. stovyklos "Kretinga" Advento susikaupimas.

• Šv. Pranciškus – mūsų Prisiikėlimo parapijos globėjas. Šv. Pranciškaus iškilnė – spalio 2 d. 11 v.r. Mišių metu bus pristatytas naujas parapijos giesmynas "Tarp žemės ir dangaus", kuris išleistas į Marijos ir Vytauto Kriščiūnų testamentą vykdymu bei mecenatų aukomis. Po Mišių visi kviečiami pasivaishinti kava bei saldumynais.

• Prisiikėlimo parapijos vakarienė spalio 29 d. 4.30 v.p.p. Mišios, 6 v.v. programa ir vakarienė. Meninę programą atliks Lietuvos kariuomenės karininkų ramovės moterų vokalinis ansamblis "Guostė", "Volungės" moterų ansamblis ir Parapijos vaikų ir jaunimo choras. Bilieto kaina \$50. Bilietai bus platinami sekmadieniais po Mišių parapijos kavinės prieangyje. Kviečiame visus dalyvauti.

• Ansamblis „Guostė“, susikūręs 1994 m. pavasarį, vadovaujamas Gabrielės Rastenytės-Mališauskienės, surengė daugiau kaip 400 koncertų Lietuvos kariuomenei. Jie dainuoja tradiciškai ir šiuolaikiškai interpretuotas lietuvių kompozitorių bei liaudies dainas, bažnytinės muzikos vokalius kūrinius.

• Kviečiame 7 metų amžiaus vaikučius Pirmos Komunijos ir 12 metų jaunuolius Sutvirtinimo sakramento REGISTRACIJAI, kuri priimama iki spalio 16 d. Tą pačią dieną įvyks pirmoji pamoka ir tėvėlių susirinkimas. Registravimosi anketas rasite parapijos raštinėje.

• Sveikiname Rūtą Lelytę, praeitą savaitgalį įžengusią per Krikšto sakramentą į mūsų, krikščionių, bendruomenę. Džiaugiamės kartu su Jumis ir Jūsų šeima, ir prašome Dievo, kad laimingų kiekvieną Jūsų gyvenimo žingsnį.

• Labdaros sekcija labai įvertina Jūsų dosnumą, aukojant daiktus išpardavimui. Tačiau kreipiamės į Jus prašydami: atnešami iš anksto daiktai dažnai randami palikti parapijos patalpose, įvairiose vietose, kas sudaro papildomo darbo parapijos personalui ir kelia rūpestį dėl sandėliavimo; labai prašome atnešti daiktus likus savaitei iki rudens išpardavimo, kuris ruošiamas spalio 21-22 d.d. Dėl daiktų atvežimo prašome kreiptis į Dalią Rocca tel. 905-820-3088 arba į parapijos raštinę tel. 416-533-0621. Labdaros sekcija dėkinga už Jūsų dėmesį, supratimą ir rūpestį.

• Spalio 2, sekmadienį, Mišios 9 v.r. už a.a. Birutę Phillips;

IŠGANYTOJO parapijos žinios

• Spalio 2, sekmadienį, pamaldos vyks 9.30 v.r., po jų – kavutė.

• Spalio 16, sekmadienį, 2 v.p.p., vyks Padėkos pamaldos, o po jų Moterų draugijos ruošiamą Padėkos puotą „Vilnius Manor“ patalpose. Labai svarbu, kad iš anksto, iki antradienio, spalio 11, praneštumėte apie jūsų dalyvavimą Kristinai Dambaras tel. 905-602-9231.

• Spalio 30, sekmadienį, pamaldos vyks 9.30 v.r.

MAIRONIO mokyklos žinios

• Spalio 8 d. nebus pamokų - Padėkos savaitgalis. **Živilė**

11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. Mariją Valiuliene; už a.a. Onutę ir Vladą Končius; už a.a. Stasį Pečiulį (10 m.); už a.a. Liutaurą Čingą; už a.a. Vladą, Oną ir Juozapą Vydmantus; padėkos intencija; už a.a. Genovaitę Tunkūniene; už a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

IEŠKAU ASMENS, galinčio dirbti pilnu laiku namų valymo darbuose. Teirautis tel. 647-717-0989.

REIKALINGAS PAGALBININKAS, pareigingas, su darbo patirtimi remonto darbuose. Dirbama patalpose, ilgesnėmis darbo valandomis. Skambinti Algiiui tel. 416-617-7384.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.

SEEKING a female companion/assistant for a Lithuanian lady in her late 80's. Companion will be expected to cook, clean and grocery shopping. Lady is independent, but has poor vision and hearing, so needs assistance. Companion will get a room at a condo in Pompano Beach across from the ocean. This is an ideal opportunity for someone that wants to enjoy the Florida winters. Should be available at least 6 months of the year. Travel will be paid for. Compensation negotiable. Start date October 1. Call Bianca 647 882-7836.

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Mūsų parapijos metinė šventė parapijos komiteto nutarimu bus lapkričio 13, sekmadienį, Mišios 11 val., meninė programa nuo 12.30 v.p.p. iki 1.30 v.p.p. Pietūs – 1.30 v.p.p. Bus loterija. Kaina pietums: iki 6 m. amžiaus nemokamai, nuo 7 m. iki 17 m. amžiaus \$10, nuo 18 m. amžiaus \$25. Prašome mūsų parapijiečius dovanoti laimikių loterijai ir pyragų saldžiam stalui. Dėkojame visiems iš anksto už pagalbą ir dalyvavimą.

Montrealio lietuviai Gytis Vazalinskas, Lilė Gedvilaitė ir Joana Adamonytė organizuoja Montrealio lietuvių tapytojų paveikslų, kurie yra privačiose kolekcijose, elektroninį archyvą. Dėl išsamesnės informacijos skambinkite Joanai 514-253-8138.

Montrealio lietuviai menininkai šį rudenį dalyvaus trijose parodose:

Nuo rugsėjo 29 d. iki spalio 6 d. Galerie Valmi (1595 Van Horne Ave.) bus *Baltų* dailininkų grupės paroda „Perspectives“, vernisažas bus spalio 2 d., 2 v.p.p.

Nuo spalio 8 d. iki 15 d. taip pat Galerie Valmi bus Gyčio Vazalinsko paveikslų paroda „Artévolu“. Vernisažas bus spalio 8 d., 5 v.p.p.

Nuo spalio 30 d. iki lapkričio 20 d. Kanados Lietuvių muziejuje – archyve (Mississauga, ON) bus Montrealio lietuvių menininkų paroda, vernisažas spalio 28 d., 6 v.p.p.

Paremkime mūsų dailininkus ir dalyvaukime šiose parodose. **Inf.**

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Rugsėjo 25, sekmadienį, klebonas Paulius Mališka aukėjo Mišias. Klebonas emeritus dr. Feliksas Jucevičius dalyvavo Mišiose. Šį sekmadienį mūsų šventovę aplankė keletas svečių. Iš Vilniaus Julija Narkytė, 19 metų, atvažiavusi 4 mėnesiams studijuoti tarptautinį verslą ir komunikaciją Université du Québec à Montréal (UQAM). Ji yra studentė ISM (Valdybos ir Ekonomikos Universitete) Vilniuje, kuris turi studentų mainų programą su UQAM Montrealyje. Šiuo metu 3 lietuviai studentai atvažiavę čia, į Montrealį. Juliją ir mus aplankė jos giminaičiai Sigita ir Gediminas Damašiai iš Libertyville, Illinois.

Spalio 2, sekmadienį, Šv. Elžbietos draugijos metinė šventė ir pietūs. Pietų kaina \$15 svečiams; narėms nemokamai. Šv. Elžbietos draugija įsteigta 1919 m. kovo 19 d. Šiomet draugija švęs 97 metų sukaktį.

Lapkričio 20, sekmadienį, Šv. Onos draugijos lengvi pietūs. Komitetas kviečia visus dalyvauti. **VL**

Rugpjūčio 14, sekmadienį, buvo paminėta Šv. Kazimiero parapijos sukaktis. Kleb. Paulius Mališka per pamokslą paminėjo, kad 1916 rugpjūčio 20 d. vyskupas J. Molan oficialiai Šv. Kazimiero šventovę pašventino ir paskelbė naują Šv. Kazimiero parapiją, pirmąją lietuvių parapiją Kanadoje. Nuo 1907 iki 1916 m. ji veikė kaip Misija.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

ESSOR INSURANCE-INVESTMENT-COUNCELLING Inc.
1100 boul Robert-Bourassa 6th floor, Montreal, QC H3B 3A5
Tel: 514-373-1981 joana.adamonis@essor.ca www.essor.ca
Joana Adamonis A.I.B.

Senoji Šv. Kazimiero šventovė Ntrs. iš parapijos archyvų.